

MOSTY

KAREL RYCHTÁŘ:

**Proces rehabilitace
je třeba obrátit**

OPEL HANDYCARS

SVOBODNÝ POHYB BEZ BARIÉR.

Program mobility osob se zdravotním postižením.

- automatická převodovka u většiny modelů
- cenová zvýhodnění pro TP, ZTP, ZTP/P
- výhodný spotřebitelský úvěr s kartou CCS v hodnotě 5 000 Kč
- pojištění s asistenční službou pro celou Evropu na 5 let zdarma
- odpočet DPH držitelům státního příspěvku
- komplexní servisní služby
- speciální úpravy vozů

5 let
záruka*

Opel Pojištění Opel Finance

www.opel-handycars.cz infolinka: 800 101 101 opel@handycars.cz

Kombinovaná spotřeba a emise CO₂: 4,1–7,6 l/100 km, 109–169 g/km.

*Dvouletá výrobní zákonná záruka a dále tříletá smluvní záruka Opel ve spolupráci se společností CG Car Garantie Versicherungs-AG. Smluvní záruka Opel je poskytována bezplatně dealerem Opel.

Wir leben Autos.

Vážené čtenářky,
vážení čtenáři,

první letošní číslo časopisu *Mosty* se Vám dostává do ruky v době, kdy čas ukrojil z nového roku velkou část. Za tuto dobu se stalo mnoho zajímavých, ale i překvapivých událostí. Naštěstí jsme zatím uchráněni různých útoků a můžeme se věnovat našim domácím problémům. Jistě mnohé z Vás překvapilo prohlášení pana prezidenta o inkluzivním vzdělávání. Svým vyjádřením se přihlásil k modelu odděleného vzdělávání žáků a studentů se zdravotním postižením, což je v zásadním rozporu se základními principy Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením a také s principy, které obhájí NRZP ČR. Požádali jsme pana prezidenta o schůzku, abychom si vysvětlili, jak byla jeho slova myšlena. Časopis, který se Vám dostává do rukou, opět přináší mnoho zajímavých článků a rozhovorů a věřím, že z nich načerpáte nové informace a strávíte s ním příjemné dny.

Přeji Vám pevné zdraví
a všechno dobré.

Václav Krása
předseda NRZP ČR

08

18

30

42

48

- 04** **TÉMA: Václav Krása:** Podivný postoj MPSV ČR k prohlášení 15. RS NRZP ČR
- 08** **Michal Dvořák:** Dvanáctý ročník ceny MOSTY se skupinou HRADIŠŤAN
- 10** **Václav Krása:** Rozhovor s místopředsedou Asociace zaměstnavatelů zdravotně postižených ČR Karlem Rychtářem
- 13** Hlavní město Praha usiluje o vytváření podmínek pro zaměstnávání osob se zdravotním postižením
- 14** **Jiří Venc:** Jak se z občanského sdružení stane spolek?
- 18** **Václav Krása:** Monitorování Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením
- 19** **Václav Krása a Ondřej Folk:** Rozhovor s ministrem pro lidská práva Jiřím Dienstbierem
- 21** **Veronika Dufková:** Aktuální nabídka vzdělávacích kurzů pro sociální pracovníky a pracovníky v sociálních službách
- 22** **Radka Svatošová:** Okénko do poraden NRZP ČR
- 24** **Václav Krása:** Výměna průkazů TP, ZTP a ZTP/P
- 25** **TEST** pro ověření praktických znalostí v oblasti rodinných financí
- 26** **Petr Končel:** Centrum pro zdravotně postižené Karlovarského kraje
- 28** **Hana Rabenhauptová:** Ohlédnutí za Dnem zdravotně postižených v Prachaticích
- 30** **Tomáš Pchálek:** Cesta za snem: Snažíme se vytvářet sportovní projekty, které u nás nemají obdoby
- 32** **Petr Běhunec a Beáta Mentznerová:** Představujeme členské organizace NRZP ČR
- 34** **Martina Příbylová:** Změny v psychiatrii – minulost a budoucnost
- 36** **Jiří G. Souček:** Vládní výbor pro zdravotně postižené občany již pojednavačaté slavnostně předal ceny novinářům
- 38** **Patrik Henel:** Velvyslanectví České republiky v Rakousku uvedlo ozvěny Mental Power festivalu
- 42** **Jaroslav Winter:** Konference INSPO 2015 s organizačními novinkami
- 46** **Radka Svatošová:** Sportovat může každý!
- 48** **Lenka Vanclová:** Rodinné bydlení v komunitě pro zdravotně postižené a opatrovníky
- 51** **Ivana Makariusová:** Mapování bezbariérovosti města Loun
- 52** **Diťa Horochovská:** Společnost Senior fitness pomáhá seniorům i handicapovaným

Podivný postoj MPSV ČR k prohlášení 15. RS NRZP ČR

TEXT: Václav Krása | FOTO: Jan Jirouš | www.vlada.cz

Na Republikovém shromáždění NRZP ČR dne 16. října 2014 schválili delegáti prohlášení k jednotlivým problematickým oblastem života lidí se zdravotním postižením. Jeho znění je k dispozici na webových stránkách www.nrzp.cz. Tímto prohlášením jsme oslovili prezidenta republiky, předsedy parlamentních politických stran a předsedy Senátu a Poslanecké sněmovny. S povděkem mohu uvést, že většina oslovených na toto prohlášení reagovala, i když někteří pouze formálně. Nejjobsáhlejší bylo vyjádření předsedy vlády pana Bohuslava Sobotky.

Toto vyjádření obsahovalo dva dokumenty. V jednom byla sdělení ministerstev školství a spravedlnosti, která lze považovat za korektní. Druhý dokument obsahoval vyjádření MPSV ČR, protože mnoho bodů našeho prohlášení se dotýkalo kompetencí tohoto ministerstva. Vyjádření MPSV ČR považujeme za nekorektní a zavádějící. Předsednictvo NRZP ČR schválilo naše stanovisko k tomuto textu. Pro obsáhlost není možné dokument MPSV ČR přetisknout v časopise, ale každý čtenář si jej může vyhledat na webových stránkách www.nrzp.cz v informaci č. 1-2015. Přesto považujeme naše argumenty za natolik důležité, že s nimi chceme seznámit všechny čtenáře.

VOJÁDŘENÍ K JEDNOTLIVÝM BODŮM:

Není pravdivé tvrzení MPSV ČR, že osoba ve III. stupni ID, která nemá přiznaný status osoby, jež může pracovat za mimořádných podmínek, nemůže pracovat. Takové tvrzení nemá oporu v žádném právním předpise. Je dokonce nesmyslné. Osoba, která má ztrátu pracovních schopností 70 %, má 30 % využitelného pracovního potenciálu. Tudiž odmítání vést tyto osoby v evidenci uchazečů o zaměstnání je diskriminující. Každá osoba má nárok na to, aby si sama rozhodla, zda přijme zaměstnání, a to i na úkor svého zdraví či za cenu ztráty invalidního důchodu. Příjemce ID III. stupně bez statusu osoby, která nemůže pracovat za mimořádných podmínek, nemá při ukončení zaměstnání nárok na podporu v nezaměstnanosti. To je zásadní znevýhodnění.

Na prohlášení delegátů ve věci minimální mzdy MPSV ČR ani nereagovalo. To svědčí o tom, že nemá žádné argumenty na obhajobu svého postupu v této záležitosti.

Ve věci snížení podpory zaměstnávání osob zdravotně znevýhodněných je argumentace MPSV ČR chaotická a vůbec nereaguje na naši základní připomínku, proč došlo ke snížení této podpory z 8 000 na 5 000 Kč. MPSV ČR uvedlo, že „omezení výše u OZZ na částku 5 000 Kč je z důvodu menšího rozsahu zdravotního omezení“. Tato argumentace je však nesmyslná, to bylo i u předchozí úpravy OZZ. Protože tito lidé mají ztíženu pozici na trhu práce a nemají nárok na invalidní důchod, je velmi důležité, aby měli nějakou šanci být zaměstnáni. Proto je adekvátní co nejvyšší podpora. Tito lidé, pokud jsou zaměstnáni, tak na odvodech odvedou vše, co stojí podpora jejich zaměstnávání. Proto je nesmyslné snížení této podpory i z ekonomického hlediska.

Zcela nepřijatelné je tvrzení MPSV ČR, že restrikce dávek pro osoby se zdravotním postižením byla jedním z požadavků Národního plánu vytváření rovných příležitostí pro OZZ na období 2010 – 2014. MPSV ČR správně uvádí, že jsme požadovali, aby vyhláška 182/1991 Sb. byla převedena do formy zákona, protože zákon má větší právní sílu a dává tím větší právní jistotu. Souhlasíme také s tvrzením, že žádný systém nemůže být neměnný. Není však pravda, že tak jak byly dávky převedeny do podoby zákona, se automaticky zvýšila právní jistota žadatelům o dávku. Například u příspěv-

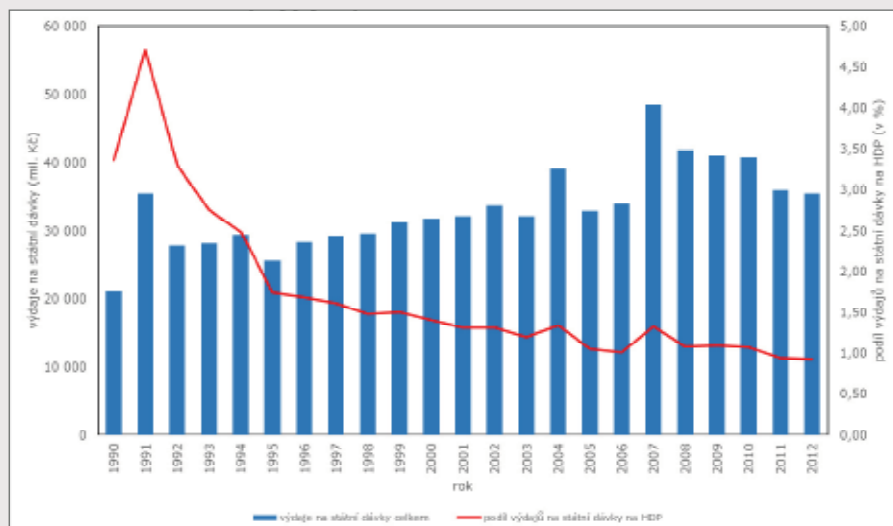
ku na nákup motorového vozidla pořád záleží výše příspěvku na uvázení úředníka. Výše příspěvku není stanovena přesně danými kritérii. Došlo k výraznému zúžení počtu pomůcek, na které je možné přiznat příspěvek, a tím vlastně také ke snížení výše dávek. Celkově došlo k výraznému snížení podpory osob se zdravotním postižením, o čemž svědčí i graf (viz následující stránka), který zřetelně ukazuje pokles výdajů na podporu osob se zdravotním postižením. Tento graf jsme objevili nedávno a je přímo alarmující.

MPSV ČR argumentuje, že došlo k navýšení příspěvku na mobilitu oproti minulosti. V případě příspěvku na mobilitu byly novou zákonnou úpravou postíženy především osoby s nejtěžším zdravotním postižením. Příspěvek byl paradoxně rozšířen i na skupiny osob, které zpravidla využívají veřejnou hromadnou dopravu. Restrikce se dotkla především osob, které vzhledem ke svému těžkému zdravotnímu postižení nemohou používat veřejnou dopravu, a tudíž nevyužívají slev jízdného na průkazy ZTP a ZTP/P. U těchto osob došlo k poklesu roční výše příspěvku z 9 900 Kč v roce 2009 na dnešní výši 4 800 Kč. Je paradoxní, že právě u této skupiny osob, která má zvýšené náklady na služby a zpravidla minimální možnost výdělku, se stát chová takto macešsky.

Zcela pokrytecká je argumentace MPSV ČR ve věci příspěvku na úpravu bydlení. Je pravda, že maximální výše příspěvku byla výrazně zvýšena, ale skutečnost je zcela jiná. Tím, že z příspěvku na úpravu bezbariérového bydlení není možné uhradit žádné zařizovací předměty (vana, umyvadlo, WC, dlažba, obklady, vanové baterie a další předměty), je příspěvek téměř nevyužitelný. Lze jej využít pouze na rozšíření otvoru pro dveře nebo rozvody sítí. Zákonná úprava před reformou umožňovala řadu kompenzačních pomůcek uhradit z veřejného zdravotního pojištění nebo společně uhradit z veřejného zdravotního pojištění a sociální dávky, což dnes již není možné. Tím došlo k výraznému zhoršení v této oblasti.

Vyjádření MPSV ČR k sociálním službám nelze akceptovat. Od schválení novely zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, nesouhlasíme s principem posuzování míry závislosti fyzické osoby podle schopností pravidelně zvládat 10 základních životních potřeb. MPSV ČR argumentuje, že posudkový lékař hodnotí, zda rozsah duševních, mentálních, tělesných a smyslových funkčních schopností je dostatečný, takže rozpozná, provede a zkontroluje správnost provedení. Chybí však zásadní ustanovení, že to musí být opakovaně, dlouhodobě, samostatně a spolehlivě. Nový systém převzal a zesílil chyby z minulého systému. Snížení vlivu sociální práce napomohlo ještě jejímu převedení na Úřad práce. Přitom tehdejší sociální pracovníci na obcích už většinou měli ucelené představy o svých žadatelích, rozuměli tomu, co jim chybí při uspokojování jejich potřeb. Nejúčinnější odpovědí na sociální nouzi po posouzení je sociální práce v místě. Úkolem posudkových lékařů by mělo být jen a pouze posouzení příčinné souvislosti „nepříznivého zdravotního stavu“ s potřebou podpory při sociálním začleňování. Systém nelze vylepšit, protože nevystihuje

VÝVOJ VÝDAJŮ NA DÁVKY STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORY A DALŠÍ STÁTNÍ DÁVKY A VÝVOJ JEJICH PODÍLU NA HDP V LETECH 1990 – 2012

Zdroj: VÚ PSV ČR

je ani způsob života OZP, ani jejich způsob zajišťování potřeb, tedy potřebu péče. Chybí odstupňování míry pomoci či dohledu. Je nutné vytvořit takový systém posuzování, jenž umožní objektivní, nezávislé, kontrolovatelné, efektivní a přitom individualizované zacílení finančních prostředků k prevenci sociálního vyloučení. MPSV ČR uvádí, že byla vytvořena nová metodika, na které se podílely také osoby se zdravotním postižením. Argumentace, že osoby se zdravotním postižením se podílely na novém metodickém pokynu, je ale falešná. Pracovní skupina se sešla naposledy v červenci 2014 a metodický pokyn byl schválen v listopadu 2014, aniž by členové pracovní skupiny měli možnost se ke konečné podobě vyjádřit. Metodický pokyn nemá sílu zákona, čímž jsme také při jednáních argumentovali. Počet příjemců příspěvku na péči není žádný relevantní údaj. Rakouská republika, která má přibližně o jeden a půl milionu obyvatel méně, má zhruba o sto tisíc více příjemců příspěvku na péči. Skutečnost, že počet příjemců příspěvku na péči neustále stoupá, je logický. Je zřejmé, že stárnutím populace budou veřejné prostředky stále více vynakládány na výdaje k zabezpečení těchto osob.

Argumentace MPSV ČR k našemu názoru, že je nepřijatelné, aby výše příspěvku nebyla od prvopočátku valorizována, je opravdu zvláštní. Náš argument, že výše příspěvku neodpovídá cenovým relacím nakupovaných služeb a udržuje rodiny, které pečují o svoje blízké, v sociální nouzi, je relativizován tím, že příspěvek na péči není základním problémem sociálních služeb. Všem je zřejmé, že právě tento příspěvek je základní složkou k úhradě služeb a ostatní zdroje jsou doplňkové. Tvrze-

ní MPSV ČR, že příspěvek není valorizován, protože se nejedná o dávku závislou na příjmu osob, je zcela nesmyslný a postrádající základní logiku. Formulaci, že výše dávky vyplývá ze společenského konsenzu, by bylo také dobré doplnit, kdo s kým se dohodl, že výše příspěvku na péči nebude valorizována. Podle našich zkušeností požadují valorizaci příspěvku jak uživatelé a poskytovatelé služeb, tak také jejich zřizovatelé.

Současný systém posuzování ztráty pracovních schopností a přiznávání invalidních důchodů je založen na mechanickém posuzování předložené zdravotní dokumentace posudkovými lékaři, aniž by žadatelé byli skutečně posuzováni. Celý posudkový systém, který je postaven na 450 posudkových lékařích staršího věku, je téměř před kolapsem.

MPSV ČR neustále udržuje tento ve světě zcela ojedinělý systém posuzování. Naše upozorňování na to, že celý systém je přetížen (450 posudkových lékařů musí ročně vyhovět téměř půl milionu posudků) a kdykoliv hrozí jeho kolaps, nebere ministerstvo vážně. MPSV ČR tuto věc prakticky neřeší. Je zřejmé, že nový systém bude asi finančně náročnější, ale bude lidštější a spravedlivější.

Vyjádrění MPSV ČR k prohlášení delegátů 15. RS NRZP ČR k zákonu o koordinované rehabilitaci je zcela nepravdivé. NRZP ČR nemá žádné informace o meziresortní skupině k „řešení sociálně zdravotního pomezí“. Bylo by asi dobré, aby v tomto pracovním orgánu byli také představitelé skupin, kterých se má nový zákon bezprostředně týkat. Nepravdivé tvrzení MPSV ČR o koordinované rehabilitaci, které bylo poskytnuto předsedovi vlády, spočívá ve skutečnosti, že zákon o dlouhodobé péči nemá nic společného se zákonem o koordinované rehabilitaci, a pracovníci MPSV ČR to velmi dobře vědí. Zákon o koordinované rehabilitaci má nastavit systém tak, aby jednotlivé složky - zdravotní rehabilitace, pracovní rehabilitace, vzdělávání, úprava pracoviště, úprava bydlení a další, navrátily občana zpět do produktivního života. Tento systém je funkční v Německu, Švýcarsku, Rakousku a dalších zemích. Nemá nic společného s dlouhodobou péčí, která má propojit sociální služby a zdravotní péči, aby oba systémy mohly zajistit co nejlepší podmínky pro občany, kteří potřebují dlouhodobou péči obou systémů. MPSV ČR v otázce koordinované rehabilitace jednoduše uvedlo nesprávné informace. Dnes je jisté, že práce na této normě bude zcela zastavena bez toho, aniž by tato skutečnost byla nějak osvětlena. ❏

„NA REPUBLIKOVÉM SHROMÁŽDĚNÍ NRZP ČR 16. ŘÍJNA 2014 SCHVÁLILI DELEGÁTI PROHLÁŠENÍ K JEDNOTLIVÝM PROBLEMATICKÝM OBLASTEM ŽIVOTA LIDÍ SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM. OSLOVILI JSME JÍM PREZIDENTA REPUBLIKY, PŘEDSEDY PARLAMENTNÍCH POLITICKÝCH STRAN A PŘEDSEDY SENÁTU A POSLANECKÉ SNĚMOVNY. ODPOVĚĚ PŘEDSEDY VLÁDY BOHUSLAVA SOBOTKY ZAHRNOVALA I VYJÁDRĚNÍ MPSV ČR, KTERÉ POVAŽUJEME ZA NEKOREKTNÍ A ZAVÁDĚJÍCÍ. PŘEDSEDNICTVO NRZP ČR K TOMUTO TEXTU PŘIJALO STANOVISKO.“

ZNÁTE TUTO PALETU? JE TO LOGO UMĚLCŮ MALUJÍCÍCH ÚSTY A NOHAMA

Umělci malující ústy a nohama jsou lidé, kteří úrazem, nemocí či vrozenou vadou ztratili tvořivou schopnost rukou. Mnozí z nich jsou upoutáni na lůžko či invalidní vozík. Ve svém každodenním životě jsou závislí na pomoci druhých lidí. Tito lidé se však nevzdali a navzdory svému osudu rozvíjejí svůj umělecký talent a malují neobvyklým způsobem.

Štětec vedou ústy nebo nohou. Najdeme je po celém světě, vědí o sobě, jsou členy – nebo stipendisty – Celosvětového sdružení malířů malujících ústy a nohama se sídlem v Lichtenštejnsku. Zakladatelem Sdružení byl pan Erich Stegmann, umělec malující ústy (od svých dvou let byl po nemoci ochrnutý na obě ruce). Byl velmi nadaný a měl velký organizační talent. Sám zpočátku kontaktoval lidi se stejným postižením v různých částech světa. Počet jeho „kolegů“ rostl a dal vzniknout výše jmenovanému Sdružení malířů v roce 1956.

Postupně pod vedením Sdružení vznikala ve více než 40 zemích světa nakladatelství, která v jednotlivých zemích tyto malíře představují veřejnosti. V roce 1993 vznikly nakladatelství i ve střední Evropě – Polsku, Maďarsku a České republice.

Na celém světě znají lidé malíře malující ústy a nohama hlavně z pohlednic – přání. Umělci představují své práce v podobě vánočních a velikonočních přání, přání ke slavnostním příležitostem a v kalendářích.

Sjednocujícím motivem a cílem těchto umělců bylo a zůstává ukázat veřejnosti, že ani člověk s postižením není v životě pasivní, ale tvoří, pracuje dle svých možností jako všichni ostatní lidé. Snaží se v životě prosadit, pro druhé něco vytvořit, být také užitečný.

Nakladatelství, samostatně či se Sdružením, organizují pravidelně výstavy

jejich obrazů - obrazů plných optimismu a radosti. Když máme možnost vidět, jak jsou obrazy vytvářeny, většinou si intenzivněji uvědomíme skutečné a pravé hodnoty života.

Na území České republiky práci těchto malířů představuje Nakladatelství UMÚN s.r.o., se sídlem v Liberci. Nakladatelství UMÚN se nezaměřuje jen na malíře malující ústy a nohama, ale kontaktuje i jiné spoluobčany s tělesným postižením. Do své činnosti a práce při přípravě zásilek přednostně zapojuje lidi s postižením. Dává jim zejména příležitost domácí práce, která je jimi velmi vyhledávaná.

Vedle nabídky práce pro lidi s handicapem Nakladatelství UMÚN podporuje některé sociální projekty zaměřené na zlepšování začlenění těchto lidí do běžného života. Jedná se zejména o projekty zaměřené na poskytování osobní asistence a péče pro lidi s postižením. Svými příspěvky Nakladatelství podporuje nákup vozidel se speciální úpravou pro vozíčkáře v Praze i v jiných městech České republiky. V Praze přispívá na provoz bezbariérové dopravy, kterou zabezpečuje Národní rada zdravotně postižených ČR.

Takto Nakladatelství UMÚN naplňuje a uskutečňuje myšlenku, kterou prosazoval zakladatel Sdružení malířů pan A. E. Stegmann již v 50. letech 20. století. Zapojit lidi s postižením dle jejich možnosti do práce a umožnit jim vydělávat peníze vlastním přičiněním.

POTĚŠTE SE TAKÉ VY NĚKTERÝMI OBRÁZKY ZMÍNĚNÝCH UMĚLCŮ!

Dvanáctý ročník **CEN MOSTY** bude se skupinou **HRADIŠŤAN** & Jiřím Pavlicou v Brně

TEXT: Michal Dvořák | **FOTO:** Dominik Bachůrek | Jan Jirouš

Více než devadesát návrhů na udělení cen MOSTY v jejím 12. pokračování se ke konci loňského roku sešlo u vyhlásovatel tohoto ocenění. Posuzování návrhů proběhlo ve dvou kolech. V prvním kole vybrala 23. ledna nominační komise, složená z členů předsednictva NRZP ČR, pět nejlepších návrhů v každé kategorii. Finalisty letošního ročníku jsou:

I. KATEGORIE INSTITUCE VEŘEJNÉ SPRÁVY

ČESKÉ DRÁHY, a.s. – za projekt „Cestu si objednávat z pohodlí svého domova“.

JIHOČESKÉ MUZEUM V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH – za zpřístupňování sbírek muzea návštěvníkům se zdravotním postižením a speciální programy pro návštěvníky s poruchami sluchu a zraku a mentálním postižením.

MĚSTO ČESKÉ BUDĚJOVICE – za vytvoření Atlasu přístupnosti objektů na území města a jeho elektronické verze.

MĚSTO PLZEŇ – za zřízení bezbariérové dopravy pro cestující se zdravotním postižením na lince Plzeň – Zbůch a za možnost využívat ji nepravidelně, dle potřeb klientů Centra pobytových a terénních sociálních služeb Zbůch.

PARDUBICKÝ KRAJ – za spolupořádání Burzy filantropie.

II. KATEGORIE NESTÁTNÍ SUBJEKT

ALTECH, spol. s r.o. – za vývoj a výrobu schodišťové plošiny ZP2-300-LP11 určené pro nástup a výstup osob na vozíčku do a z vlaku.

CESTA ZA SNEM, o.s. – za projekt „Opel Handy Cyklo Maraton 2014“.

ČESKÁ ASOCIACE PARAPLEGIKŮ – CZEPA – za projekt „VozejkMap“.

INTEGRAČNÍ FITNESS CLUB – za vývoj a výrobu unikátní řady posilovacích strojů určených pro cvičení osob na vozíku.

METROPOLITNÍ UNIVERZITA PRAHA, o.p.s. – za program „Škola bez bariér“.

III. KATEGORIE OSOBNOST HNUTÍ OSOB SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

Hašto Michal, člen Sportovního klubu vozíčkářů Pardubice NEZLOMENI – za celoživotní nezištnou práci pro zlepšení života osobám se zdravotním postižením.

Hradilková Terezie, zakladatelka a propagátorka rané péče – terénní služby pro rodiče dětí s postižením – za založení služby rané péče pro rodiny dětí se zdravotním postižením a její rozšíření po celé České republice.

Hrdá Jana (in memoriam) – za mnohaleté profesionální úsilí a mimořádný přínos při prosazování osobní asistence pro osoby se zdravotním postižením.

Jelínková Miroslava, předsedkyně občanského sdružení Autistik – za celoživotní práci a pomoc osobám s poruchami autistického spektra.

Pačesová Ota, zakladatelka Klubu přátel červenobílé hole – za aktivní a vytrvalou práci s hluchoslepými lidmi.

Letošní vítězové budou vyhlášeni **19. března od 15.00 hodin v Kongresové hale OREA Hotelu Voroněž v Brně**. Patronkou ceremoniálu bude stejně jako při minulých ročnících Livia Klausová, která se účastní předávání cen nepřetržitě od roku 2007. Záštitu nad letošním ročníkem převzal JUDr. Michal Hašek, hejtmán Jiho-moravského kraje, a Ing. Petr Vokřál, primátor města Brna. Kraj společně s městem jsou hlavními partnery 12. ročníku. Moderátorem slavnostního odpoledne bude Aleš Cibulka a během ceremoniálu vystoupí Ladá Kerndl, Tereza Kerndlová a skupina HRADIŠŤAN & Jiří Pavlica. Partnery 12. ročníku jsou společnost OPEL CS, cestovní kancelář Vítkovice Tours a Církevní střední zdravotnická škola, s.r.o., Grohova.

NRZP ČR začala v roce 2003 s pravidelným vyhlásováním ceny MOSTY v zájmu podpory aktivit přispívajících ke zlepšení postavení osob se zdravotním postižením v České republice. Cena je udělována za mimořádnou aktivitu nebo čin ve prospěch osob se zdravotním postižením, letos ve třech kategoriích. Novinkou 12. ročníku je Cena Opel za zásluhu o integraci osob se zdravotním postižením, kterou udělí zástupce společnosti Opel na závěr slavnostního odpoledne.

PŘIJMĚTE POZVÁNÍ NA AKCI

Vstup je zdarma, svoji účast však musíte písemně potvrdit do **12. 3. 2015** na e-mailové adrese **m.dvorak@nrzp.cz**.

**MÍSTOPŘEDSEDA
ASOCIACE ZAMĚSTNAVATELŮ
ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÝCH ČR**

KAREL RYCHTÁŘ: Proces rehabilitace je třeba obrátit

TEXT: Václav Krása | **FOTO:** archiv Karla Rychtáře

Lidem, kteří utrpěli úraz, by měla být poskytnuta včasná a koordinovaná pomoc. Teprve pak má přijít na řadu rozhodnutí o invalidním důchodu a dávkách. V současné praxi je to bohužel obráceně a práce je takovému člověku hledána po mnoha měsících nebo letech pasivity. Zaměstnavatel není v roli partnera, trpí předsudky a nemá se s kým poradit. Tak zhodnotil v rozhovoru pro Mosty nynější situaci v oblasti zaměstnávání lidí s handicapem Karel Rychtář, ředitel odboru ZZP Svazu českých a moravských výrobních družstev a místopředseda Asociace zaměstnavatelů zdravotně postižených ČR.

Co vás přivedlo k práci ve prospěch lidí se zdravotním postižením?

Nevěřím na osud, ale všechno asi není jen náhoda. Když jsem se někdy v roce 1984 rozhodoval mezi několika nabídkami dál, rozhodl jsem se pro Brněnskou Druťevu, kde jsem začal jako obyčejný referent – shodou okolností jsem se rychle stal vedoucím řízení výroby a zakrátko výrobním šéfem šesti závodů s 800 zaměstnanci, z nichž většinu tvořily osoby se zdravotním postižením. Přišel rok 1989 a snad jako jediný z top managementu jsem byl „politicky a prestižně nepoškozený“... Předsedou družstva jsem byl od roku 1990 až do roku 1996 – těch šest let bylo docela náročných. Jistě se dá pochopit, že

po těchto letech si člověk uvědomí spoustu souvislostí – které nejen pochopí, ale dostanou se mu „pod kůži“. Pak jsem si uvědomil, že je čas pro změnu, a odešel jsem po malé přestávce zastupovat skupinu cca 50 družstev podobných Brněnské Druťevě do Svazu českých a moravských výrobních družstev. Zkušenosti z praxe mi umožňují dodnes zastupovat tyto zaměstnavatele více než 50% osob se zdravotním postižením v rámci AZPP ČR, dalších sdružení podnikatelů, tripartity, vládního výboru a dalších nevládních organizací, kde se snažím porozumět myšlení všech účastníků tripartitního dialogu a hledat řešení, která pomohou změnit nebo zlepšit systém rehabilitace a podpory zaměstnávání OZP.

Dlouho se zajímám také o sociální podnikání, které považuji samozřejmě za budoucí příležitost pro seberealizaci OZP.

Jak se vyrovnáváte s námitkami, že sám nepatříte mezi zdravotně postižené, můžete jim rozumět?

Zpočátku jsem tento „handicap“ občas vnímal a cítil. Ale pochopil jsem, že vše je založeno na vzájemné důvěře a férovém jednání. Někteří postižení spolupracovníci dokážou být hodně vděční, pokud tak jednáte, ale i hodně zlí a nepřátelští, pokud ztratíte jejich důvěru nějakým „faulem“. Po určité době jsem se nejen naučil jim rozumět, ale přestal jsem to vnímat jako problém. Jsme všichni „originál“, jen na někom je to víc vidět.

V čem vidíte překážky pracovní integrace lidí se ZP v ČR?

Je toho hodně, v čem zaostáváme za vyspělejšími zeměmi. Především je nutné obrátit proces rehabilitace. Poskytnout nebo nabídnout lidem, kteří se po nemoci nebo po úrazu chtějí vrátit do normálního života, včasnou a koordinovanou pomoc a podporu, teprve když to nejde, rozhodnout o invalidním důchodu a dávkách, trvalých službách. Už příliš dlouho to u nás funguje obráceně: člověku po těžkém úrazu nebo nemoci je vyměřen důchod, dávky, po mnoha měsících nebo letech

pasivity mu pak hledáme a nabízíme práci. Zaměstnavatel není v roli partnera služeb zaměstnanosti, ale „povinného zaměstnavatele“, který o potenciálního zaměstnance moc nestojí, protože nic neví o jeho skutečném potenciálu pracovat, trpí předsudky a nemá se s kým prakticky poradit. Nechce další problém.

Namísto abychom používali selský rozum – používáme nástroje aktivní politiky zaměstnanosti. Tento pojem bohužel v praxi znamená účelově vázané peníze na něco, co u řady uchazečů se ZP připomíná předpis léků bez diagnostiky. Administrativní postupy jsou často nestravitelné pro normálního podnikatele. Stát a jeho organizace nejdou příkladem. Málo motivovaní lidé, kteří už nevěří tomu, že by jim (zdaněná) práce za důstojnou mzdu nahradila „jisté“ příjmy z důchodu a dávek. Posudkový systém, který trestá aktivní, kteří se snaží seberealizovat, a ve svém důsledku podporuje ty pasivní.

Co se pro to dá reálně dělat?

Nelze zaměřovat posouzení pro přiznání invalidity nebo zdravotního znevýhodnění se skutečnou diagnostikou - posouzením možností pracovat, pracovní rekomandací nebo prostě doporučením směru osobního a profesního rozvoje. To samozřejmě nejde dělat od stolu nebo jen z lékařských zpráv. Zaměstnaní hledá osobnost, nikoli stroj. Ideálně by ve složitějších případech měl spolupracovat lékař s psychologem (sociálním pracovníkem) a se zaměstnavatelem nebo odborníkem, který se orientuje v reálné situaci na trhu práce v místě či regionu.

Kromě koordinace rehabilitace je potřebné spolupracovat se vstřícnými zaměstnavateli dlouhodobě, jednat s nimi jako s partnery. Pomáhat jim řešit praktické problémy s komunikací a odstraňováním bariér, které často plynou z předsudků a deformovaného vnímání problému. Rozumět jejich světu a myšlení.

Navrhli jsme něco, co podle našeho názoru překonává stávající překonaný systém podpory, jednáme o tom s Ministerstvem práce a sociálních věcí. Jednání jsou konstruktivní, ale obtížná a pomalá. Příliš dlouho se vzdaloval reálný trh práce a jeho potřeby od stereotypů a neduhů dnešního systému. Proto už odmítáme drobné legislativní změny, chceme systémové řešení, kde zaměstnavatel bude partnerem služeb zaměstnanosti a do procesu rehabilitace budou koordinovaně zapojeni všichni potřební partneři. Včetně například obcí a měst, které mohou udělat mnohem

víc. Nelze tady podrobně rozebírat jednotlivé návrhy, ale jde o posílení pozitivní motivace OZP, zaměstnavatelů i dalších zainteresovaných partnerů, diferencovaný přístup k podpoře, o rozlišení skutečného zaměstnání a sociálně pracovní terapie. Chtěl bych jen zdůraznit, že základem změny je důvěra - samotných lidí s postižením, zaměstnavatelů a paradoxně i kompetentních odborníků ministerstva či úřadů práce – ta se nebuduje snadno a rychle. Je ale nejvyšší čas začít.

Co schází (nebo přebývá) našemu trhu práce, aby mohl přirozeně pracovat s lidmi se ZP i s dalšími typy znevýhodnění?

Odpovím obráceně. Přebývá mnoho předsudků a bariér spíše v myšlení než v komunikaci a technických překážkách. Důraz je kladen spíše na formální postupy

pokud jsou příspěvky spojeny s řadou složitých procedur a třeba i závazků na několik let dopředu.

Vžijte se do role zaměstnavatele – podnikatele, který musí především zajistit odbyť, chod podniku, provozní finance, technický a investiční rozvoj, staví na klíčových lidech. Jaký musí mít motiv, aby se rozhodl „přidělat si starosti“, přijmout člověka s postižením, o kterém ví velmi málo, a riskovat třeba narušení vztahů v pracovních týmech. On neví nic o důsledcích postižení, o povahových vlastnostech nového zaměstnance ani o tom, jaké může mít problémy na pracovišti. Přesto takových vstřícných zaměstnavatelů přibývá, snažíme se naše know-how nabídnout i jim. Spolupracovali jsme na několika projektech praktického zaměření, s NRZP ČR i dalšími partnery, vznikla spousta užitečných pomůcek, doporučení, příkladů dobré

„PŘEDEVŠÍM JE NUTNÉ OBRÁTIT PROCES REHABILITACE. POSKYTNOUT NEBO NABÍDNOUT LIDEM, KTEŘÍ SE PO NEMOCI NEBO PO ÚRAZU CHTĚJÍ VRÁTIT DO NORMÁLNÍHO ŽIVOTA, VČASNOU A KOORDINOVANOU POMOČ A PODPORU, TEPRVE KDYŽ TO NEJDE, ROZHODNOUT O INVALIDNÍM DŮCHODU A DÁVKÁCH, TRVALÝCH SLUŽBÁCH.“

než na řešení příčin a podstaty problémů. Administrativa likviduje iniciativu. Schází především praktická pomoc a důvěra. Může za to částečně spousta nešvarů, které se rozmohly v posledních letech. Zneužívání systému podpory, na které jsme neuměli najít recept, protože nebyla odvaha a politická vůle ke skutečným změnám.

Společným jmenovatelem účinné podpory zaměstnávání OZP je individuální přístup. V prostředí zaměstnavatelů – například členů AZPP ČR nebo SČMVD, si s tím víme rady – je to dlouholetá zkušenost a praxe, která umožňuje optimálně využít schopností lidí, často i těžce postižených pro smysluplnou práci. Takové know-how však logicky chybí zaměstnavatelům na běžném trhu práce. Na rozdíl od našich sousedů v zahraničí jim stát neumí nabídnout pomoc v praktické rovině. Není u nás fond podpory ani odborná síť, na kterou by se mohli obrátit. Peníze nestačí,

praxe a programů vzdělávání. Jen máme trochu pocit, že stále suplujeme roli státní politiky zaměstnanosti.

Pozitivní je, že je v posledních letech cítit zájem podniků – zaměstnavatelů. Součástí projevů společenské odpovědnosti podnikání je i zaměstnávání znevýhodněných, hlavně OZP. Neměli bychom tuto příležitost promeškat a měli bychom umět jim vyjít vstříc.

Jakou šanci má podle vás v ČR sociální podnikání?

Sociální podnikání je pojem, jehož obsah je chápán různě, často zjednodušeně nebo zkráceně. Jako svaz družstev jsme se s ním setkali v zahraničí už před mnoha lety, první projekty jsme zkusili už v letech 2005 – 8, teprve v posledních letech dochází k uznání jeho role a potenciálu i u nás.

Co je důležité vědět – jedná se o skutečné podnikání se všemi jeho součástmi, problémy a riziky, není to „hra na podniká-

„JE POTŘEBA PŘIPRAVIT NOVÁ PRAVIDLA, VZÁJEMNĚ PROPOJENÁ A KOORDINOVANÁ, ZALOŽENÁ NA POZITIVNÍ MOTIVACI, ODMĚNĚ ZA AKTIVITU (ZAMĚSTNAVATELŮ I OSOB SE ZP) A NA SANKCÍCH ZA PASIVITU. SAMOZŘEJMĚ INDIVIDUÁLNĚ, S RESPEKTOVÁNÍM OBJEKTIVNÍCH MOŽNOSTÍ A DISPOZIC.“

ní“ nebo jakási „jiná sociální služba“, jak často slyšíme. Od běžného podnikatele se liší jen cílem snažení, pořadím hodnot, které jsou v podniku respektovány a uznávány. Zakladatelé/členové si většinu případného zisku nerozdělí, ale investují do prospěšných cílů nebo rozvoje podnikání. Větší roli hrají vztahy k okolí, např. ke komunitě nebo spolupracujícím subjektům. Sociální podniky nemusí být jen integrační – zaměřené primárně na vytváření pracovních míst pro znevýhodněné.

Spolupracujeme nyní na návrhu první legislativní normy – jakéhosi zastřešení pojmů, které by vytvořilo základ pro budoucí podporu sociálního podnikání. Samozřejmě se počítá i s grantovou podporou v rámci operačních programů EU 2015-20. Pokud ale nebude prováděna síť praktické podpory (po vzoru osvědčených zahraničních modelů), kterou doporučila i analýza ukončených programů podpory v letech 2009-13, bude znovu málo efektivní a úspěšná.

Co je podle vašeho názoru dnešní prioritou?

Změnit způsob myšlení a přístupu k celé široké problematice začleňování lidí se zdravotním postižením, kde zaměstnání je důležité – skoro nejdůležitější. Překonat ve státní správě resortní bariéry (koordinace rehabilitace). Vzbudit důvěru jak u zaměstnavatelů, tak i u samotných OZP (kteří často rezignují, zvolí „pohodlnější, ale jistější cestu“).

K tomu je potřeba připravit nová pravidla, vzájemně propojená a koordinovaná, založená na pozitivní motivaci, odměně za aktivitu (zaměstnavatelů i osob se ZP) a na sankcích za pasivitu. Samozřejmě individuálně, s respektováním objektivních možností a dispozic.

Vytvořit strukturu nabízející praktickou podporu zaměstnavatelům – tím může teprve dojít k nastartování pracovních rehabilitací a dalších možností. Vtáhnout vstřícné zaměstnavatele do přípravy a realizace takových programů,

vycházejících například z jejich strategií společenské odpovědnosti podnikání. A také města a obce. Přimět zaměstnavatele ve státní správě, aby šli příkladem. Je zcela zřejmé, že podmínkou je ústup od formálních přístupů k důrazu na podstatu problému. Jak říkám: „z problému se musí stát projekt“ – koordinovaná akce.

Kdo je to Karel Rychtář mimo svou práci, v soukromí?

Docela obyčejný člověk, který žije v docela normálních rodinných vztazích, má už nejen velké a samostatné děti, ale i vnoučata. Má spoustu zájmů, na které nemá moc času, a s věkem energie nepřibývá, i když si to nechce přiznat.

Snažím se zvelebovat chalupu a zapojovat se do typických venkovských akcí, hraji pétanque, už dávno bez velkých soutěžních ambicí, jezdím na kole, sem tam cestuji. Nedělá mi problém strávit čas za volantem, rodinu a většinu přátel mám v Brně, ale už od roku 2004 žiju v Praze – jinak to nejde.

Nejvíc si ale vážím přátel, kterých máme opravdu hodně, udržujeme tradice pravidelných akcí a setkání, snažíme se, aby „chodníčky k nim nezarostly travou“, a víme, že na většinu z nich se kdykoliv můžeme s důvěrou obrátit, stejně jako oni na nás. Myslím si, že dnešní svět je nemocný právě oslabením vztahů mezi lidmi, v rodině, mezi přáteli, sousedy – hodně lidí umí brát a neumí dávat. Není v tom náhodou jedna z příčin potíží s integrací znevýhodněných lidí do společnosti i do práce? ▣

„JE POTŘEBA SPOLUPRACOVAT SE VSTŘÍCNÝMI ZAMĚSTNAVATELI DLOUHODOBĚ, JEDNAT S NIMI JAKO S PARTNERY. POMÁHAT JIM ŘEŠIT PRAKTICKÉ PROBLÉMY S KOMUNIKACÍ A ODSTRAŇOVÁNÍM BARIÉR, KTERÉ ČASTO PLYNOU Z PŘEDSUDKŮ A DEFORMOVANÉHO VNÍMÁNÍ PROBLÉMU.“

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA

usiluje o vytváření podmínek pro zaměstnávání OSOB SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

Magistrát hlavního města Prahy usiluje jako zaměstnavatel o vytváření podmínek pro zaměstnávání osob se specifickými potřebami. Mezi tyto osoby bezpochyby náleží rovněž osoby se zdravotním postižením. Na našem úřadu pracují zaměstnanci a zaměstnankyně s různými typy zdravotního postižení, kteří se uplatňují v různých oborech a různých oblastech územní samosprávy. Naši kolegové a kolegyně se zdravotním postižením pracují například jako referenti a referentky v agendách vozidel, při správě majetku nebo správě bytového fondu, v oblasti školství a zdravotnictví, na místech administrativních i odborných. Považujeme již také za samozřejmost, že většina budov, ve kterých se nacházejí odbory úřadu, je bezbariérová.

Aktuální nabídku volných pracovních míst zveřejňujeme na úřední desce Magistrátu hlavního města Prahy a na jeho internetových stránkách www.praha.eu v sekci O městě, v rubrice Volná pracovní místa. Na těchto stránkách naleznou zájemci o práci na našem úřadu jak místa úřednická, podléhající výběrovému řízení podle zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů, tak místa neúřednická a místa, u kterých je pracovní poměr sjednán pouze na dobu určitou. Každé oznámení obsahuje podrobné požadavky, které je nutno splnit na konkrétní pozici v rámci úřadu, tak termín pro doručení přihlášek v souladu se zákonem. ❧

Zaměstnávání osob se zdravotním postižením na Magistrátu hlavního města Prahy (MHMP)

Plnění povinného podílu osob se zdravotním postižením na celkovém počtu zaměstnanců

podle § 83 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti

ROK	Celkem počet OZP, které MHMP měl zaměstnat*	Celkem počet OZP, které MHMP zaměstnával*
2008	71	50
2009	72	44
2010	73	45
2011	73	47
2012	73	52
2013	73	48
2014	77	44

Povinný podíl byl doplněn odběrem výrobků.

*přečtený stav, zaokrouhlený počet

Přímý odkaz na internetové stránky s volnými místy:

http://www.praha.eu/jnp/cz/o_meste/magistrat/volna_pracovni_mista/index.html

JAK SE z občanského sdružení stane SPOLEK?

TEXT: Jiří Vencel

Úvodem mi dovoluji konstatovat několik skutečností důležitých pro správné pochopení následujícího textu. Sám o sobě nemůže nahradit nastudování příslušných ustanovení zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, a ani to není jeho smyslem. Berte jej spíše jako „průvodce“ k textu zákona nebo jako soupis doporučení k tomu, co v zákoně nepřehlédnout, na co se zaměřit, jak některá ustanovení zákona pochopit.

Text si přečtěte celý, i když to vypadá, že by stačila jen určitá kapitola. Některé souvislosti se dají „vyčíst“, až když se seznámíte s celou problematikou. Podobně je to i s textem zákona. Nespokojte se s tím, že přečtete konkrétní ustanovení, studujte a snažte se porozumět celému tématu.

Provádění změn stanov nepodceňujte. Obzvláště má-li stávající občanské sdružení složitější organizační strukturu – tj. vždy pokud má organizační jednotky, konzultujte změny stanov, ne-li ve fázi přípravy, tak alespoň výsledný výstup, s právníkem. Ušetříte si tím v budoucnu rozhodně čas a možná i peníze.

V rámci nového občanského zákoníku (NOZ) nalezneme právní úpravu spolků především ve zvláštních ustanoveních pro spolky § 214 – § 302. Jejich zvláštnost spočívá v tom, že úprava v nich obsažená se vztahuje výhradně na spolky. Na spolky se totiž vztahují rovněž další ustanovení, a to obecná ustanovení o právnických osobách a obecná ustanovení o korporacích. Z těchto obecných ustanovení je pro spolky závazné vše, co není ve zvláštních ustanoveních upraveno jinak.

Obecně lze říci, že úprava v NOZ je oproti stávající úpravě nepochybně komplexnější, ale administrativně složitější a technicky náročnější. Klade také vyšší nároky na uspořádání poměrů spolků, což do budoucna pravděpodobně znesnadní přístup k této tradiční formě sdružování.

Poznámka: Při psaní tohoto článku byly využity volně dostupné materiály z internetu a zejména metodické materiály získané z webových stránek www.crdm.cz.

PRAXE DO KONCE ROKU 2013

Všechna dosavadní občanská sdružení vznikla na základě zákona č. 83/1990 Sb. Registračním orgánem bylo Ministerstvo vnitra ČR, které registrovalo stanovy sdružení příslušnými razítky. Stanovy sdružení pak byly základním dokumentem při prokazování právní existence. Tato praxe koncem roku 2013 skončila.

NOVÉ PROKAZOVÁNÍ EXISTENCE SPOLKU

Od 1.1.2014 je dokladem o existenci spolku výpis z veřejného rejstříku. Ověření výpisu nyní vydávají na všech pracovištích Czech POINTU nebo na úřadě.

JAK SE POZNÁ, ŽE SPOLEK JE JIŽ NOVĚ REGISTROVANÝ DLE NOZ

Je to snadné. Podívejte se do veřejného rejstříku na webových stránkách www.justice.cz. Pokud zadáte při vyhledávání název nebo IČ spolku, objeví se zapsané údaje. Pokud je zatím spolek v přechodném období (pouze převod z MV ČR), má uvedený den registrace jednotně 1.1.2014. Takto uvedený spolek má také shodný stručný a úplný výpis. Ve sbírce listin pak většinou nejsou žádné dokumenty. Pokud již spolek upravil svoje stanovy v souladu s NOZ, obsahuje úplný výpis několik stran textu (část stanov) a ve sbírce listin jsou pak uloženy celé stanovy. Všechny tyto zápisy ve veřejném rejstříku včetně dokumentů ve sbírce listin jsou veřejně přístupné.

SPOLKEM JSTE SE STALI AUTOMATICKY

Spolky jsou zapsány v novém veřejném rejstříku vedeném soudy. Občanská sdružení do nich zapsalo k 1.1.2014 samo Ministerstvo vnitra. Co už ale musí udělat samotná občanská sdružení, je změnit stanovy a název.

Změna názvu: Nový název musí obsahovat slova „spolek“, „zapsaný spolek“ nebo

zkratku „z.s.“. Spolky, které svůj název užívají dlouhodobě a jsou pro něj příznačné (například NRZP ČR), to udělat nemusí (§ 3042 NOZ).

DOKDY MUSÍ BÝT ZMĚNY VE SPOLCÍCH PROVEDENY?

Název spolku: Stávající spolky mají pro změnu názvu stanovenu lhůtu do 2 let od účinnosti NOZ, tj. do 1. 1. 2016. V průběhu roku 2015 je tedy třeba, aby si všechny spolky alespoň upravily název, registrace je na soudu.

Provedení aktualizovaného zápisu (včetně novelizace stanov) ve veřejném rejstříku spolků musí být provedeno nejpozději do 31.12.2016 – platí i pro pobočné spolky.

Upozornění: Pokud jde o větší spolek, který má ze stanov odvozené pobočné spolky, musí být vždy dodržen postup, že nejdříve je třeba nově zaregistrovat hlavní spolek, který má své vlastní stanovy. Teprve pak se na základě těchto stanov mohou registrovat odvozené pobočné spolky. Návrh na zápis pobočného spolku do veřejného rejstříku může na soud podat pouze hlavní spolek (jeho statutární orgán), a to do tří let od účinnosti NOZ, tj. do 1. 1. 2017. Pobočný spolek toto samostatně provést nemůže.

S ohledem na výše uvedené termíny je nejvhodnější provést obě výše popsané úpravy v registraci najednou, tj. do 31. 12. 2015.

PŘÍZPŮSOBNÍ STÁVAJÍCÍCH STANOV POŽADAVKŮM NOZ

Občanská sdružení, která se administrativně změnila dle NOZ na spolky a jsou v tzv. přechodném období, musí své stanovy upravit tak, aby nebyly v rozporu s „povinnými“ ustanoveními NOZ. Změna stanov (soulad s NOZ) se musí provést nejpozději do 31. prosince 2016. Občanská sdružení, která po 1. 1. 2017 nebudou mít provedenou registraci v souladu s NOZ, budou rozhodnutím soudu zrušena. Pokud tedy občanské sdružení nepočítá s další činností a plánuje ukončení své existence, nemusí dělat nic a po 1. 1. 2017 obdrží rozhodnutí soudu o zrušení. Pokud občanské sdružení nebude mít k tomuto datu pohledávky a závazky, pak by mělo být vše snadné a rychlé.

Již od 1. ledna 2014 se ale části stanov, které jsou v rozporu s povinnými ustanoveními, nemohou používat.

Pozor! Na spolky se vztahují i obecná pravidla pro fungování právnických osob (§ 118 a následující NOZ), která se vztahují přiměřeně i na spolky.

MINIMÁLNÍ OBSAH STANOV, TJ. VE STANOVÁCH MUSÍ BÝT UVEDENY TYTO ÚDAJE:

1. Název a sídlo spolku

2. Účel spolku

- Hlavní činnost spolku může být jen uspokojování a ochrana těch zájmů, k jejichž naplňování je spolek založen.
- Činnost provozovaná vedle hlavní činnosti může spočívat v podnikání nebo jiné výdělečné činnosti, pokud je jejím účelem podpora hlavní činnosti nebo hospodárné využití majetku spolku.
- Společným zájmem členů, který je vlastní podstatou spolku, může být i poskytování veřejné služby navenek, např. i poskytování sociální služby nebo vzdělávání, aniž by příjemci služby museli být členové spolku.
- Zisk z činnosti spolku může být použit pouze pro spolkovou činnost včetně správy spolku.

3. Práva a povinnosti členů vůči spolku

- Dále nová úprava spolkového práva zavádí nová ustanovení § 212 odst. 1, které je základem pro zákonnou povinnost člena spolku (korporace) chovat se vůči spolku čestně a zachovávat její vnitřní řád (respektovat stanovami poskytnutá práva a uložené povinnosti; vázanost člena interními předpisy spolku). Přitom základem této povinnosti je dobrovolný závazek člena, který vzniká přijetím členství ve spolku (jako by přijetím členství byla mezi spolkem a přistoupičím členem uzavřena smlouva). Na základě tohoto ustanovení je možné ukládat členům povinnosti, popř. vyvozovat důsledky z jejich porušování (důsledky, které jsou předem zakotveny ve stanovách, např. vyloučení ze spolku).

4. Určení statutárního orgánu

Poznámka: Samotné znění stanov není kromě výše uvedeného nijak předepsáno, můžete si je tedy sepsat podle svých potřeb. Jinak budou vypadat u spolku sdružujícího několik členů a jinak u spolku, který sdružuje třeba stovky členů v pobočných spolkách.

Upozornění: NOZ stanoví zákonná pravidla i pro vnitřní poměry spolku, od nichž se nelze odchýlit (kogentní ustanovení) nebo v lepším případě, která platí, pokud stanovy spolku nestanoví něco ➤

jiného (dispozitivní ustanovení), a toto zákonem stanovené minimum je závazné.

Rozhodně tedy doporučujeme si pečlivě pročíst výňatek z NOZ, který obsahuje právní vymezení spolků.

SOUDNÍ POPLATKY

Od počátku roku 2015 nabyla účinnosti novela zákona o soudních poplatcích, která do 30. 6. 2016 přechodně osvobozuje spolky od soudního poplatku za věci týkající se zápisů do spolkového rejstříku. To v praxi znamená, že zápis spolku do rejstříku je v uvedeném období zdarma. Každá změna v zápise do spolkového rejstříku bude pak od 1. 7. 2016 zpoplatněna částkou 1000 Kč (soudní poplatek). Při úpravě stanov proto pečlivě zvažte zapisované údaje tak, abyste je nemuseli často měnit a platit soudní poplatky. Obecně totiž platí, že při změně kterékoliv skutečnosti zapsané ve spolkovém rejstříku je nutné požádat o výmaz původní skutečnosti a požádat

rejstříku - pak bude na návrhu stačit pouze jeden jeho ověřený podpis.

ZÁPIS DO VEŘEJNÉHO REJSTŘÍKU SPOLKŮ

Do veřejného rejstříku se o právnické osobě (spolku, svazu spolků) zapíše alespoň den jejího vzniku, den jejího zrušení s uvedením právního důvodu a den jejího zániku, jakož i její název, adresa sídla a předmět činnosti, jméno a adresa bydliště nebo sídla každého člena statutárního orgánu spolu s uvedením způsobu, jakým tento orgán právnickou osobu zastupuje, a údajů o dni vzniku nebo zániku jejich funkce.

K návrhu na změnu zapisovaných údajů (kromě vyplněného webového formuláře) nezapomeňte připojit:

- souhlas majitele nemovitosti, ve které má spolek sídlo, s úředně ověřenými podpisy,

„ÚPRAVA V NOZ JE OPROTI STÁVAJÍCÍ ÚPRAVĚ NEPOCHYBNĚ KOMPLEXNĚJŠÍ, ALE ADMINISTRATIVNĚ SLOŽITĚJŠÍ A TECHNICKY NÁROČNĚJŠÍ. KLADĚ TAKÉ VYŠŠÍ NÁROKY NA USPOŘÁDÁNÍ POMĚRŮ SPOLKŮ, COŽ DO BUDOUCNA PRAVDĚPODOBNĚ ZNESNADNÍ PŘÍSTUP K TĚTO TRADIČNÍ FORMĚ SDRUŽOVÁNÍ.“

o zápis nové skutečnosti (například změna jména u žen, změna předsedy atd.).

STATUTÁRNÍ ORGÁN

Do roku 2013 se používalo označení statutární zástupce. S účinností NOZ se zavádí označení statutární orgán. V rámci stanov spolku bude asi nejčastěji statutárním orgánem předseda. Statutárním orgánem může být také kolektivní orgán, např. výbor spolku. Tato skutečnost musí být podrobně popsána ve stanovách. Statutární orgán je pak zapsán ve veřejném rejstříku – vždy jmenovitě. Při registraci na soudu musí být od všech členů, kteří tvoří statutární orgán, doloženo čestné prohlášení s ověřeným podpisem.

Doporučení: Pokud chcete ušetřit čas a pár korun za ověření podpisů všech členů statutárního orgánu, pověřte také v usnesení někoho ze členů statutárního orgánu (nejspíše předsedu) podáním návrhu na změnu zápisu spolku do veřejného

- souhlas osoby (statutára - např. předsedy) s tím, že bude zapsán do veřejného rejstříku, a její čestné prohlášení o tom, že je svéprávná a není v úpadku, s úředně ověřeným podpisem. Pokud má spolek kolektivní statutární orgán (např. výbor), musí čestná prohlášení doložit všichni členové tohoto orgánu.

- zápis z členské schůze, která schválila novelu stanov spolku, a doklad o volbě statutárního orgánu, zde stačí neověřené podpisy,
- schválené stanovy.

Každé ověření podpisu lze provést na úřadě za 30 Kč.

Prvotní zápis do rejstříku spolků zajistilo Ministerstvo vnitra k 1.1.2014. Od tohoto data vznikl veřejný rejstřík spolků vedený soudy.

Návrh na změnu zapisovaných údajů podává spolek a podepisuje ho statutární

orgán. Rejstříkový soud provede zápis nejpozději do 5 pracovních dnů. Má-li však návrh vady, vydá rejstříkový soud ve lhůtě 3 pracovních dnů ode dne doručení návrhu soudu usnesení, kterým vyzve navrhovatele k odstranění vad návrhu nebo k doplnění chybějících listin.

Upozornění: Opakovaná výzva se nepřipouští.

JAK VYPLNIT FORMULÁŘ PRO ZÁPIS ZMĚN

Návrhy na zápis se podávají u příslušných rejstříkových soudů, a to tak, že nejprve musíte vyplnit tzv. „inteligentní formulář“. Ten najdete na této adrese: <https://or.justice.cz/ias/tangle/iform>.

Začněte tím, že vyberete z nabídky „Typ podávaného návrhu“ položku „změna zápisu“. Formulář vám nabídne výběr požadované právní formy. Vyberte „Spolek“ a pokračujte klepnutím na tlačítko „Změna zapisovaných údajů“.

Dále budete pokračovat vyplněním všech požadovaných položek formuláře. Kdykoliv můžete práci na formuláři přerušit a později se k rozpracovanému formuláři vrátit pomocí tzv. návratového kódu, který systém automaticky generuje (samozřejmě si jej nezapomeňte poznačit). Budete postupně vyplňovat údaje o rejstříkovém soudu, kterému je návrh určen, o navrhovateli (navrhovatelích), o subjektu, který je předmětem návrhu (tedy o vašem spolku). Poté přijde na řadu samotný předmět návrhu a údaje o členech statutárního orgánu. Všechny zapsané údaje budou později veřejně dostupné v rejstříku spolků. Formulář skutečně poměrně inteligentně pomáhá s vyplněním údajů, přesto věnujte vyplnění údajů patřičnou pozornost. Poté formulář finálně uložte – objeví se nově ve formátu pdf. Po tomto ukončení práce si formulář dvakrát vytiskněte – jeden předejte na soud a na druhý si v podatelně soudu nechte potvrdit příjem s vyznačením jednacího čísla.

DORUČENÍ NÁVRHU NA PŘÍSLUŠNÝ KRAJSKÝ SOUD - REKAPITULACE

Návrh může být podán buď plně elektronicky, nebo klasicky papírově, tedy poštou. K plně elektronickému podání potřebujete elektronický podpis. Většina spolků tedy bude podávat návrh na zápis klasickou písemnou formou. Vytisknutý formulář návrhu podepište – zpravidla jedna osoba pověřená v usnesení z členské schůze (statutární orgán - předseda). Podpis musí být úředně ověřený (na pracovištích Czech POINTU nebo na úřadě). Podání na soud

můžete zaslat poštou, nebo předat v podatelně soudu. Doporučujeme spíše druhou variantu, kdy budete mít potvrzení o předání a současně jistotu, že se dokumenty nikde neztratí.

ZÁNÍK ORGANIZACE OZP PODLE NOZ

Nejčastějším ustanovením stanov občanského sdružení, které pozbylo platnosti s účinností NOZ, je ustanovení o tom, že sdružení zaniká dobrovolným rozpuštěním z rozhodnutí členů. Pokud chce nyní spolek ukončit svou činnost, může členská schůze nebo jiný k tomu stanovami určený orgán pouze rozhodnout o zrušení spolku s likvidací a k zániku dochází až po řádně provedené likvidaci rozhodnutím rejstříkového soudu o výmazu spolku z rejstříku spolků.

Ke zrušení organizace podle NOZ se požaduje vyplnění předepsaného formuláře s potřebnými přílohami.

Poznámka: S ohledem na výše popsané požadavky na zápis do veřejného rejstříku spolků patrně dojde i k případům, kdy vedení organizací OZP nebude chtít za nových administrativně náročných podmínek popsanou proceduru realizovat. V tomto případě tyto spolky budou existovat do 31.12.2016. Následně budou rozhodnutím soudu od 1.1.2017 zrušeny. Organizace dle svých stanov by měla ukončit činnost včetně vyrovnaní případných závazků. Co dále? Buď členové přestoupí do jiných organizací, nebo mohou pokračovat formou neformálního klubu OZP - bez registrace.

ČLENSTVÍ VE SPOLCÍCH

NOZ zavádí praktickou možnost zavést různé druhy členství ve spolku (a případně i spojit s nimi různá práva a povinnosti). Například NRZP ČR zavedla ve svých nových stanovách tyto druhy členství:

- a) řádné členství na celostátní úrovni
- b) řádné členství na krajské úrovni
- c) přidružené členství na celostátní úrovni
- d) přidružené členství na krajské úrovni
- e) čestné členství na celostátní úrovni
- f) čestné členství na krajské úrovni

POBOČNÉ SPOLKY

Spolky, které mají v rámci své organizační struktury pobočné spolky (dříve organizační jednotky), si budou muset nechat zapsat své pobočné spolky – nejpозději do konce roku 2016, jinak pobočný spolek zanikne (§ 3045 NOZ).

Vznik pobočného spolku je podmíněn založením ve stanovách hlavního spolku. Stanovami hlavního spolku může být po-

bočný spolek přímo založen nebo v nich může být určeno, jakým způsobem se pobočný spolek zakládá a který orgán rozhoduje o jeho založení, zrušení nebo přeměně. Pobočný spolek má právní osobnost odvozenou od hlavního spolku – v rozsahu stanoveném stanovami. V dalších ustanoveních stanov je pak třeba upravit všechny podrobnosti fungování pobočného spolku, protože zákon zvláštní úpravu o těchto poměrech neobsahuje.

Zřejmě nejzásadnější otázkou, kterou stanov mohou upravit, je, v jakém rozsahu může pobočný spolek mít práva a povinnosti a nabývat je. Především jde o vymezení právních jednání, která pobočný spolek nemůže vykonat bez předchozího „schválení“ hlavním spolkem. Zároveň sem patří i všechny záležitosti, které mají být upraveny hlavním spolkem pro všechny pobočné spolky „stejně“ (např. organizační struktura, vznik a zánik členství v pobočném spolku - pozor na ustanovení § 234 - má se za to, že vznikem členství v pobočném spolku vzniká i členství v hlavním spolku; to platí i o zániku členství, vázavost interními předpisy hlavního spolku).

Má-li být úprava poměrů pobočného spolku funkční, musí být komplexní. Vytvořit takovou úpravu není jednoduché (např. ustanovení § 240 předpokládá, že o vyloučení člena rozhoduje statutární orgán, pokud stanovami neurčí orgán jiný, ale v praxi většinou rozhoduje spíše orgán nejvyšší - členská schůze, valný sněm, shromáždění apod., proto je potřeba tuto skutečnost ve stanovách upravit, protože jen tak je možné zachovat stávající stav).

SPOLEK PODLE NOZ ANEB KDYŽ STANOVY „MLČÍ“

Pokud bude stanovami upraven jen „nezbytný“ základ, bez kterého nemůže být spolek ani založen, ani dál existovat, podléhají i další záležitosti spolku zákonné úpravě. Tedy i přesto, že stanovami výslovně nic dalšího nestanoví, jsou další pravidla, která na spolek dopadají, upravena zákonem. V porovnání se současným stavem zákonné úpravy jsou tato pravidla nová nebo podrobnější. Nová úprava v NOZ jednoznačně klade větší nároky na dobrou znalost zákonných ustanovení, aby organizace a fungování spolku byly v souladu se zákonem.

V zákoně je řada ustanovení, u kterých si spolek může nastavit svá pravidla. Pokud takováto ustanovení ve velice stručných stanovách nejsou – řídí se vše zákonou úpravou. Pro spolek to může být nepraktické. Například zákonná úprava

stanoví, že členská schůze je usnášeníschopná za přítomnosti nadpoloviční většiny členů. Sehnat v našich podmínkách vždy více jak 50% členů je málo reálné. Ve stanovách si spolek však může stanovit nižší procento pro usnášeníschopnost členské schůze – například 1/3 členů. Stručné stanovky tedy nemusí být tím nejlepším řešením.

Závěrem bych chtěl zdůraznit, že zákonné podmínky jsou NOZ sice nastaveny mnohem přísněji, než tomu bylo dosud, ale přeci jen tato úprava poskytuje určitou „volnost“, která umožňuje zachovat současný stav vnitřních poměrů občanských sdružení, protože ustanovení jsou převážně dispozitivního charakteru. Vztahují se tedy na spolek, jen pokud si poměry neupraví stanovami jinak. Vyplývá z toho potřeba důkladněji propracovat ustanovení stanov, aby v nich bylo jednoznačně a komplexně zachyceno, co si spolek nastavil. Každopádně ale není potřeba všechno zásadně měnit k obrazu ustanovení NOZ.

JAK VÁM MŮŽEME POMOCI? Pro členskou organizaci NRZP ČR nabízíme následující podporu:

- a) Na požádání můžeme zaslat podrobnější metodiku, vzory stanov, vzory čestných prohlášení, vzory dokladu o umístění sídla atd. Můžeme vám také zaslat aktuální text zákonných ustanovení, která vymezují činnost spolků. Svůj požadavek napište na adresu: j.vencel@nrzp.cz.
- b) V případě, že si nebudete vědět rady s vyplněním žádosti o vklad na soud, nabízíme využití služeb našeho spolupracujícího právníka JUDr. Pavla Jungra, který má s podáváním žádostí o vklad na soudy již rozsáhlé zkušenosti. Orientačně činí cena za právní služby od 1 500 Kč – podle rozsahu, kvality dokladů a míry případných konzultací. Kontakt na JUDr. Pavla Jungra je e-mail: jpavel@volny.cz.

Doplnění registrace na soudu rozhodně neodkládejte. Pokud jste příjemci dotací z veřejných zdrojů, je třeba, abyste doplnění registrace měli hotovo nejlépe do konce června 2016. Je třeba, abyste při podání žádostí o dotaci na rok 2017 měli již zákonné požadavky splněné – můžete tak eliminovat možné problémy s prokazováním právní způsobilosti žadatele. Kdyby něco nešlo, konzultujte věci s odborníky. Každé občanské sdružení je originál, a tak je potřeba se mu zvlášť věnovat. Hodně trpělivosti a vytrvalosti! ☘

MONITOROVÁNÍ

o právech osob se zdravotním

TEXT: Václav Krása

Úmluva o právech osob se zdravotním postižením byla spolu s jejím Opčním protokolem přijata Valným shromážděním OSN dne 13. prosince 2006. Pro Českou republiku vstoupila v platnost 28. října 2009. Jako mezinárodní úmluva o lidských právech je nadřazena zákonům České republiky. Jedná se o smlouvu o lidských právech, které jsou z hlediska mezinárodního práva nadřazeny právnímu řádu jednotlivých členských zemí OSN.

Jde opravdu o zásadní a přelomovou věc v oblasti vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením. Úmluva doplňuje sedm stávajících základních úmluv OSN o lidských právech. Je založena na principu rovnoprávnosti a zaručuje osobám se zdravotním postižením plné uplatnění všech lidských práv a podporuje jejich aktivní zapojení do života společnosti. Ochrana lidských práv osob se zdravotním postižením nebyla až dosud na mezinárodní úrovni obecně upravena závaznou normou.

Článek 33 odst. 1 Úmluvy předpokládá vytvoření monitorovacího mechanismu v několika úrovních. Jako první úroveň stanoví vytvoření kontaktního místa pro koordinaci aktivit spojených s plněním Úmluvy. V ČR je kontaktním místem pro koordinaci aktivit Ministerstvo práce a sociálních věcí. MPSV ČR však jako koordinační místo nemá žádnou vlastní iniciativu a prakticky žádnou agendu.

Podstatně složitější situace je v případě ustanovení bodu 2 článku 33 Úmluvy. Těžičtě ustanovení spočívá v požadavku na vytvoření nezávislého mechanismu zaměřeného na podporu, ochranu a monitorování provádění Úmluvy. Přitom se zdůrazňuje význam zásad týkajících se postavení a činnosti vnitrostátních institucí na ochranu lidských práv. V rámci Evropské unie se vyskytuje řada řešení, která se od sebe výrazně liší.

Po tři roky, od roku 2011 probíhala interaktivní jednání mezi MPSV ČR, organizacemi osob se zdravotním postižením a sekretariátem VVZPO o podobě monitorovacího

orgánu. Ministerstvo práce a sociálních věcí dlouhodobě prosazovalo koncepci, kdy by monitorovací výbor sídlil na MPSV ČR a jeho členy by byla také řada úředníků z různých ministerstev. Tento návrh jsme jednoznačně odmítli. Po nástupu nové vlády došlo k obnovení jednání, do kterého se zapojil také pan ministr Jiří Dienstbier a veřejná ochránkyně práv Anna Šabatová. V polovině roku 2014 došlo konečně ke společné dohodě, že monitorovací výbor bude při úřadu veřejného ochránce práv.

zvýšen počet pracovníků jejího úřadu o deset až patnáct lidí. To se ukázalo jako základní problém při projednávání návrhu novely zákona o veřejném ochránci práv.

Vláda při projednávání návrhu vyřadila celou část novely zákona o veřejném ochránci práv, která se týkala monitorování Úmluvy. Jedním z hlavních důvodů byl požadavek na navýšení počtu pracovníků a tím samozřejmě také na zvýšení výdajů na agendu ombudsmana. Výsledek jednání vlády znamená, že po třech letech jsme zase na začátku a může se začít jednat znovu o tom, kdo bude provádět monitorování Úmluvy. Je to poměrně špatná zpráva, protože není naplněn článek 33, který ukládá zemím, jež ratifikovaly Úmluvu, zajistit její monitorování nezávislým orgánem. Diskuse o tomto tématu musí začít prakticky znovu. Jednání však nebudou jednoduchá. Ukazuje se, že monitorování Úmluvy OSN prostřednictvím ombudsmana je docela problematické. Novela zákona o veřejném ochránci práv, kterou se nyní začala zabývat Poslanecká sněmovna, se bude pravděpo-

„Vláda při projednávání návrhu vyřadila celou část novely zákona o veřejném ochránci práv, která se týkala monitorování Úmluvy. Jedním z hlavních důvodů byl požadavek na navýšení počtu pracovníků a tím samozřejmě také na zvýšení výdajů na agendu ombudsmana. Znamená to, že po třech letech jsme zase na začátku a může se začít jednat znovu o tom, kdo bude provádět monitorování Úmluvy.“

Bylo dohodnuto, že v rámci připravovaného návrhu novely zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, bude monitorovací mechanismus legislativně upraven. Jediným zádrhelem celé dohody byla skutečnost, že veřejná ochránkyně požadovala, aby byl v rámci zřízení monitorovacího mechanismu

dobně projednávat velmi dlouho, protože politici se zatím nedohodli na rozsahu rozšíření pravomocí veřejného ochránce práv.

Pro monitorování Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením bychom asi měli hledat jiný model, bude to však zřejmě složité. ▣

ÚMLUVA OSN

postížením

MINISTR PRO LIDSKÁ PRÁVA JIŘÍ DIENSTBIER PRO MOSTY:

Přijetí Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením znamenalo zásadní obrat ve vnímání lidí s handicapem

TEXT: Václav Krása | Ondřej Folk | FOTO: Karel Pazderka | Luděk Krušínský

Pokud jde o naplňování této významné mezinárodní dohody, je Česká republika na dobré cestě a drží se nad průměrem členských zemí EU. Důležitou roli v tom hrají i organizace osob se zdravotním postižením. Přesto se najdou oblasti, kde jsou rezervy. O tom, jaká je situace kolem naplňování Úmluvy OSN a jak by se daly věci zlepšit, jsme si povídali s ministrem pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu Jiřím Dienstbierem.

Jakou důležitost přikládáte Úmluvě OSN o právech osob se zdravotním postižením a jejímu monitorování?

Přijetí Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením znamenalo zásadní obrat ve vnímání osob se zdravotním postižením. Úmluva zcela jednoznačně stanovila, že na osoby se zdravotním postižením již nemá být nadále pohlíženo pouze jako na objekty charity a pomoci, ale jako na rovnoprávné členy společnosti, kteří jsou subjekty práv. Úmluva zakazuje jakoukoliv formu diskriminace osob se zdravotním postižením v užívání všech lidských práv a základních svobod. Z tohoto pohledu je přínos Úmluvy nezměřitelný a její ratifikací se Česká republika zařadila mezi státy, které si uvědomují svou odpovědnost vůči osobám se zdravotním postižením.

Zajistit nezávislé monitorování naplňování Úmluvy je jednou z povinností, které Úmluva na smluvní strany klade. Její naplňování mohou nejlépe sledovat a posuzovat samy osoby se zdravotním postižením a jejich organizace. Z tohoto hlediska je zřejmé, že nezávislé monitorování Úmluvy je její

integrální součástí a v návaznosti na možnost využití stížnostního mechanismu dle Opčního protokolu k Úmluvě vytváří účinný systém záruk naplňování Úmluvy.

Do jaké míry se podle vás daří České republice Úmluvu naplňovat?

Česká republika je v naplňování Úmluvy na dobré cestě. Mnoho závazků se daří naplňovat beze zbytku, ale samozřejmě jsou oblasti, ve kterých máme ještě rezervy. Jedná se například o přístupnost prostředí či informací anebo přijetí systému účinných záruk proti zneužití při omezené schopnosti osoby právně jednat. Myslím si ale, že celková míra naplňování Úmluvy je v České republice nad průměrem členských států Evropské unie, přičemž jedním z důvodů je také vysoká úroveň a angažovanost organizací osob se zdravotním postižením.

Jak se o naplňování Úmluvy a jeho monitoring zasazuje váš úřad?

Z titulu své funkce ministra pro lidská práva jsem výkonným místopředsedou Vládního

výboru pro zdravotně postižené občany, což je stálý koordinační, iniciativní a poradní orgán vlády České republiky pro problematiku podpory zdravotně postižených občanů, jemuž předsedá premiér. Výbor se zabývá problémy, které nemůže samostatně vyřešit jediný resort. Jeho cílem je pomáhat při vytváření rovnoprávných příležitostí pro zdravotně postižené občany ve všech oblastech života společnosti. Členy vládního výboru jsou také zástupci Národní rady osob se zdravotním postižením.

Vládní výbor vypracovává a předkládá vládě ke schválení strategické dokumenty, které formulují politiku vůči osobám se zdravotním postižením na určité období. V současné době se připravuje již šestý Národní plán podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2015–2020. Tento plán, stejně jako předchozí, vychází ze struktury Úmluvy a stanovuje pro jednotlivé příslušné resorty termínovaná opatření, prostřednictvím kterých by mělo v následujícím období dojít ke zlepšení situace v jednotlivých oblastech pod-

„Mnoho závazků se daří naplňovat beze zbytku, ale samozřejmě jsou oblasti, ve kterých máme ještě rezervy. Jedná se například o přístupnost prostředí či informací anebo přijetí systému účinných záruk proti zneužití při omezené schopnosti osoby právně jednat.“

pory. Na přípravě plánu se rovněž podílejí organizace osob se zdravotním postižením. Resorty každoročně podávají zprávu o stavu implementace opatření. Prostřednictvím vládního výboru a národních plánů tedy jednoznačně dochází k pozitivnímu posunu v naplňování Úmluvy v České republice.

Myslíte si, že zapojení organizací osob se zdravotním postižením do tohoto procesu, jak ho ukládá článek 33.3 Úmluvy, je v ČR dostatečné? Jak by se toto zapojení podle vás případně dalo posílit?

Vzhledem ke skutečnosti, že v České republice prozatím nedošlo k vytvoření monitorovacího mechanismu dle čl. 33 odst. 2 Úmluvy, probíhá monitoring Úmluvy pouze prostřednictvím výše uvedených národních plánů, na čemž se organizace osob se zdravotním postižením podílejí. Organizace osob se zdravotním postižením se rovněž od samého počátku podílejí na jednáních o možnostech zřízení monitorovacího mechanismu dle čl. 33 odst. Úmluvy. V úplných počátcích to byla pouze Národní rada osob se zdravotním postižením, později se zapojily i další organizace. V současné chvíli si tedy myslím, že takto nastavenou spolupráci není potřeba měnit.

Jak hodnotíte to, jak MPSV ČR plní svou roli kontaktního místa pro provádění Úmluvy (ve smyslu článku 33.1)?

Ministerstvo práce a sociálních věcí plní

funkci kontaktního místa zejména vůči zahraničí, což také souvisí s tím, že je gestorem implementace Úmluvy v České republice. Ministerstvo práce a sociálních věcí předkládá Výboru OSN pro práva osob se zdravotním postižením zprávy o naplňování Úmluvy v České republice.

Uvažuje se o zřízení koordinačního mechanismu v ČR? Jak ukazuje zkušenost ze zahraničí (např. SRN), nemusí mít tento mechanismus pouze funkci koordinátora mezi kontaktními místy, ale může plnit i další funkce související s naplňováním Úmluvy (viz článek 33.1 Úmluvy: smluvní státy „pro usnadnění souvisejících aktivit týkajících se různých oblastí a úrovní zváží zřízení nebo ustanovení koordinačního mechanismu v rámci státní správy“).

Platformu pro setkávání subjektů zainteresovaných na naplňování Úmluvy nyní jistým způsobem zajišťuje již zmíněný Vládní výbor pro zdravotně postižené občany. Výbor je místem, kde se setkávají odpovědné struktury státní správy na nejvyšší úrovni s neziskovým sektorem. Jedním ze základních úkolů vládního výboru je právě koordinace státní politiky vůči osobám se zdravotním postižením.

Až dojde k vytvoření monitorovacího mechanismu k Úmluvě dle článku 33 odst. 2, bude nutné zajistit koordinaci monitorovacího mechanismu s gestorem Úmluvy a kontaktním místem, tedy Ministerstvem

práce a sociálních věcí, vládním výborem a dalšími subjekty. V závislosti na složení a systému fungování by koordinační mechanismus mohl určitě plnit i další funkce.

Jak hodnotíte skutečnost, že vláda ČR při projednávání návrhu novely zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, vyřadila celou část týkající se monitorování Úmluvy? Tím se prakticky vrátila na počátek tříletá jednání organizací OZP s vládou, při nichž bylo konečně dosaženo shody, že monitoring bude provádět úřad ombudsmana. Co lze podle vás učinit pro to, abychom na ustavení monitorovacího mechanismu nečekali další tři roky? Od doby, kdy ČR ratifikovala Úmluvu, uplyne letos už šest let – a ČR dosud (na rozdíl od mnoha členských států EU) její článek 33.2 nenaplnila a ani se tomu nepřiblížila.

Mě tato skutečnost, že monitorovací mechanismus z novely vypadl, osobně velice mrzí. Vedl jsem o tom spor s ministrem financí Andrejem Babišem, který odmítl navýšit rozpočet Kanceláře veřejného ochránce práv v roce zahájení výkonu jeho nové působnosti, tj. monitorování naplňování Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením, o 7 905 800 Kč a v letech následujících pak každoročně o 6 905 800 Kč. Situace bude řešena na nejbližším zasedání Vládního výboru pro zdravotně postižené občany 6.března letošního roku. ❏

Aktuální nabídka VZDĚLÁVACÍCH KURZŮ pro sociální pracovníky a pracovníky v sociálních službách akreditovaných u MPSV ČR

NRZP ČR NABÍZÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM, KTERÝ UMOŽŇUJE POSKYTOVATELŮM SOCIÁLNÍCH SLUŽEB NAPLNIT POVINNOST ODBORNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ SVÝCH PRACOVNÍKŮ, A TO V MINIMÁLNÍM ROZSAHU 24 HODIN ROČNĚ.

TEXT: Veronika Dufková

Kurzy zahrnují nejnovější legislativu.

Rozsah každého kurzu je 5 vyučovacími hodinami a je určen pro 10 až 15 účastníků. Cena za kurz je 1100 Kč, pro členy NRZP ČR pouze 850 Kč. Kurzy jsou pořádány v Praze, jejich přehled naleznete i na webových stránkách www.nrzp.cz pod záložkou Vzdělávací kurzy.

Místo konání: NRZP ČR, Partyzánská 7, Praha 7 – Holešovice
Začátek kurzu: 9:00

SPECIFIKA KOMUNIKACE S KLIENTY SE ZRAKOVÝM POSTIŽENÍM

TERMÍN KURZU: 05. 03. 2015

ČÍSLO KURZU: 5513

LEKTOR: Ota Pačesová

OBSAH KURZU:

Terminologie, typy a stupně zrakového postižení, vliv zrakového postižení na oblast komunikace, prostorová orientace a samostatný pohyb, hlavní zásady a techniky správného doprovázení, kompenzační pomůcky.

AKREDITACE MPSV ČR: 2011/0667-PC/PP

MIMOŘÁDNÉ VÝHODY A PŘÍSPĚVKY PRO OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

TERMÍN KURZU: 12. 03. 2015

ČÍSLO KURZU: 5507

LEKTOR: JUDr. Jan Hutař

OBSAH KURZU:

Legislativní úprava a definice základních pojmů; mimořádné výhody; další souvislosti s mimořádnými výhodami; příspěvky pro těžce zdravotně postižené občany.

AKREDITACE MPSV ČR: 2011/0661-P/SP/PP

DŮCHODOVÉ A NEMOCENSKÉ POJIŠTĚNÍ

TERMÍN KURZU: 19. 03. 2015

ČÍSLO KURZU: 5505

LEKTOR: JUDr. Jan Hutař

OBSAH KURZU:

Legislativní úprava a základní pojmy důchodového pojištění; důchody; změny v důchodovém pojištění od roku 2010; nemocenské pojištění.

AKREDITACE MPSV ČR: 2011/0659-PC/SP/PP

ODSTRAŇOVÁNÍ ARCHITEKTONICKÝCH BARIÉR

TERMÍN KURZU: 09. 04. 2015

ČÍSLO KURZU: 5516

LEKTOR: Ing. Dagmar Lanzová

OBSAH KURZU:

Legislativní úprava; základní pojmy; skupiny osob se zdravotním postižením a požadavky na přístupnost prostředí; typy architektonických bariér; problematika bydlení osob se zdravotním postižením.

AKREDITACE MPSV ČR: 2011/0670-PC/SP/PP

Okénko do poraden NRZP ČR

TEXT: Radka Svatošová

Jsem povinen platit výživné na 24letého syna, který pobírá invalidní důchod III. stupně? Syn ještě studoval, ale nyní jsem se dozvěděl, že studium ukončil.

Ukončení vyživovací povinnosti není definováno věkem, ale schopností dítěte se samostatně živit. Obvykle tato schopnost vzniká ukončením studia dítěte a jeho nástupem do zaměstnání. Ani přiznání plného invalidního důchodu nemusí vést k ukončení vyživovací povinnosti, záleží totiž na výši důchodu. Vyživovací povinnost rodičů může trvat stále, pokud dítě není vůbec schopno se samo živit (je však třeba přihlídnout k výši invalidního důchodu). V rámci soudního řízení by soud zkoumal možnost syna žít se samostatně, resp. zda jeho příjem dostává k pokrytí jeho potřeb, a podle výsledků dokazování by rozhodl, zda vyživovací povinnost trvá, nebo zda zanikla. Ve vašem případě vyživovací povinnost v současné době stále trvá na základě rozsudku, kterým byla výše výživného upravena naposledy, a trvá v této výši. Při určení výše výživného soud přihlíží k odůvodněným potřebám zletilého dítěte, jakož i ke schopnostem, možnostem a majetkovým poměrům toho z rodičů, který je povinen výživné hradit.

Jestliže byla vyživovací povinnost určena soudem, měl by soud rozhodnout o jejím ukončení. Není rozumné přestat platit výživné, ale je třeba podat k soudu návrh na zrušení vyživovací povinnosti. Bude pak záležet na posouzení soudu, zda jsou splněny podmínky pro ukončení vyživovací povinnosti. Pokud nebude vyživovací povinnost ukončena a přestanete platit, je zde možnost vymáhat výživné (výkon rozhodnutí či exekuce) na základě stále platného rozsudku stanovujícího výši výživného.

Jsmo poskytovatelem sociálních služeb. Existuje vzor fikce doručení výpovědi smlouvy o poskytování sociální služby podané poskytovatelem, abychom ve smlouvě ošetřili případy, kdy se adresát v místě bydliště zdržuje, ale doporučený dopis s dodejkou si nevyzvedne?

Otázka možnosti sjednávat smluvní „fikci doručení“ není podle nové právní úpravy novým občanským zákoníkem zcela vyjasněna. Podle dřívější úpravy přitom soudy jednoznačně rozhodovaly, že ujednání „fikce doručení“ možné není a takové ujednání je neplatné. Nelze vyloučit, že i za nové právní úpravy soudy na této pozici zůstanou, přestože nová právní úprava přikazuje více šetřit vůli stran, tedy obecně vzato umožnit stranám ujednat si to, co chtějí.

Pokud byste přesto chtěli doložku ve smlouvě mít, můžete použít například tuto formulaci:

„Není-li prokázáno jiné datum doručení písemnosti zasílané mezi smluvními stranami a je-li písemnost odeslána odesílate-

lem prostřednictvím provozovatele poštovních služeb adresátovi na jeho adresu uvedenou v této smlouvě, popř. písemně oznámenou v průběhu trvání závazku z této smlouvy, považuje se taková písemnost za doručenu adresátovi desátým dnem od jejího odeslání, a to i v případě, že se adresát o písemnosti nedozví. Pokud adresát odmítne písemnost převzít nebo jinak její doručení zmaří, považuje se za den doručení den takového odmítnutí převzetí nebo zmaření doručení.“

Dále podotýkám, že občanský zákoník v ustanovení § 570 sám stanoví, že „zmaří-li vědomě druhá strana dojití projevu vůle, platí, že řádně došlo“. To lze jistě aplikovat na případy odmítnutí zásilky a patrně též na případy nevyzvednutí zásilky v případě, že je ve schránce ponechána výzva. Případy, které popisujete ve vašem dotazu (kdy adresát se na adrese zdržuje), by tedy měly být pokryty přímo zákonem. Pokud se adresát odstěhuje neznámo kam, a není mu tedy kam doručit, nelze se o citované zákonné ustanovení opřít. Takových případů však, předpokládám, nebudete mít mnoho.

Od dětství jsme měli v pěstounské péči chlapce, který je již zletilý, ale našel u nás trvalý domov a stále s námi žije ve společné domácnosti. Trpí duševní poruchou, která znesnadňuje jeho fungování ve společnosti bez pomoci. Nedokáže se sám rozhodovat a řešit své složitější záležitosti. Dozvěděli jsme se, že ho můžeme zastupovat.

Tyto záležitosti řeší nový občanský zákoník č. 89/2012 Sb. V Oddíle 2 – podpůrná opatření při narušení schopnosti zletilého právně jednat je v §§ 45–48 upravena nápomoc při rozhodování a v §§ 49–54 zastoupení členem domácnosti.

NÁPOMOC PŘI ROZHODOVÁNÍ

§ 45

Potřebuje-li člověk nápomoc při rozhodování, protože mu v tom duševní porucha působí obtíže, třebaže nemusí být omezen ve svéprávnosti, může si s podpůrcem ujednat poskytování podpory; podpůrců může být i více.

§ 46

(1) Smlouvou o nápomoci se podpůrce zavazuje podporovanému, že bude s jeho souhlasem přítomen při jeho právních jednáních, že mu zajistí potřebné údaje a sdělí a že mu bude nápomocen radami.

(2) Smlouva nabývá účinnosti dnem, kdy ji schválí soud. Není-li smlouva uzavřena v písemné formě, vyžaduje se, aby strany projevíly vůli uzavřít smlouvu před soudem. Soud smlouvu neschválí, odporují-li zájmy podpůrce zájmům podporovaného.

§ 47

(1) Podpůrce nesmí ohrozit zájmy podporovaného nevhodným ovlivňováním, ani se na úkor podporovaného bezdůvodně obohatit.

(2) Podpůrce postupuje při plnění svých povinností v souladu s rozhodnutím podporovaného. Pokud podporovaný právně jedná v písemné formě, může podpůrce připojit svůj podpis s uvedením své funkce, popřípadě i s údajem o pod-

poře, kterou podporovanému poskytl; podpůrce má i právo namítat neplatnost právního jednání podporovaného.

§ 48

Na návrh podporovaného nebo podpůrce soud podpůrce odvolá; soud ho odvolá i v případě, že podpůrce závažně poruší své povinnosti, a to i bez návrhu.

ZASTOUPENÍ ČLEMEM DOMÁCNOSTI

§ 49

(1) Brání-li duševní porucha zletilému, který nemá jiného zástupce, samostatně právně jednat, může ho zastupovat jeho potomek, předek, sourozenec, manžel nebo partner, nebo osoba, která se zastoupeným žila před vznikem zastoupení ve společné domácnosti alespoň tři roky.

(2) Zástupce dá zastoupenému na vědomí, že ho bude zastupovat, a srozumitelně mu vysvětlí povahu a následky zastoupení. Odmítne-li to člověk, který má být zastoupen, zastoupení nevznikne; k odmítnutí postačí schopnost projevit přání.

§ 50

Ke vzniku zastoupení se vyžaduje schválení soudem. Před vydáním rozhodnutí soud vyvine potřebné úsilí, aby zjistil názor zastoupeného, a to i za použití takového způsobu dorozumívání, který si zastoupený zvolí.

§ 51

Zástupce dbá o ochranu zájmů zastoupeného a naplňování jeho práv i o to, aby způsob jeho života nebyl v rozporu s jeho schopnostmi a aby, nelze-li tomu rozumně odporovat, odpovídal i zvláštním představám a přáním zastoupeného.

§ 52

(1) Zastoupení se vztahuje na obvyklé záležitosti, jak to odpovídá životním poměrům zastoupeného. Zástupce však není oprávněn udělit souhlas k zásahu do duševní nebo tělesné integrity člověka s trvalými následky.

(2) Zástupce může nakládat s příjmy zastoupeného v rozsahu potřebném pro obstarání obvyklých záležitostí, jak to odpovídá životním poměrům zastoupeného; s peněžními prostředky na účtu zastoupeného však může nakládat jen v rozsahu nepřesahujícím měsíčně výši životního minima jednotlivce podle jiného právního předpisu.

§ 53

Má-li zastoupený více zástupců, postačí, pokud jedná jeden z nich. Jedná-li však vůči další osobě více zástupců společně a odporují-li si, nepřihlíží se k projevu žádného z nich.

§ 54

(1) Zastoupení zaniká, pokud se jej zástupce vzdá nebo pokud zastoupený odmítne, aby ho zástupce dále zastupoval; k odmítnutí postačí schopnost projevit přání. Zastoupení rovněž zaniká, pokud soud jmenuje zastoupenému opatrovníka.

(2) Je-li uzavřena smlouva o nápomoci při rozhodování, zanikne zastoupení účinností smlouvy v rozsahu, v jakém je zastoupený způsobilý právně jednat.

ZMĚNA OTEVÍRACÍ DOBY půjčovny kompenzačních a rehabilitačních pomůcek

Začátkem nového roku 2015 změnil Svaz tělesně postižených v České republice z.s. otevírací dobu v půjčovně kompenzačních rehabilitačních pomůcek.

PŮJČOVNA JE NYNÍ V PROVOZU:

Pondělí 9:00 – 15:00
Středa 9:00 – 16:00
Čtvrtek 9:00 – 13:00
Pátek 9:00 – 16:00

Pokud máte špatnou pohyblivost a většinu času musíte trávit doma, rádi Vám poradíme s výběrem pomůcky po telefonu a rezervujeme ji pro Vás.

KONTAKT: SVAZ TĚLESNĚ POSTIŽENÝCH V ČESKÉ REPUBLICĚ Z.S.
Karlínské náměstí 59/12, 186 00 Praha 8 – Karlín

MICHAELA ŘIHÁČKOVÁ

TELEFON: +420 606 848 952 | **E-MAIL:** michaela.rihackova@gmail.com

WEB: www.svaztp.cz

VÝMĚNA PRŮKAZŮ TP, ZTP a ZTP/P

TEXT: Václav Krása

Dne 1. 1. 2015 vstoupila v účinnost nová právní úprava, která radikálně mění koncepci procesu vedoucího k ukončení platnosti všech průkazů mimořádných výhod a zavádí automatický přechod nároku z průkazů mimořádných výhod na průkaz OZP. Úřad práce ČR už nebude sám zahajovat správní řízení z moci úřední, jako tomu bylo doposud, a nebude sledovat, kdy skončí platnost průkazu u jednotlivých klientů. To znamená, že každý držitel průkazu TP, ZTP nebo ZTP/P si bude muset sám hlídat dobu platnosti průkazu a včas požádat o její prodloužení. Je to stejný model jako u občanského nebo řidičského průkazu.

Lidé by si proto měli už sami zajistit výměnu dosavadních průkazů za nové plastové kartičky podobné řidičskému nebo občanskému průkazu, a to od 1. 4. 2015. V případě klientů, kterým jejich průkaz mimořádných výhod skončil dříve a ÚP ČR zahájil sám správní řízení ještě před koncem loňského roku, proběhne tento proces podle legislativy, která byla účinná do 31. 12. 2014. Na základě vydání průkazu OZP vzniká jeho majiteli mimo jiné nárok na vyhrazené místo k sezení ve veřejných dopravních prostředcích pro pravidelnou hromadnou dopravu osob, přednost při osobním projednávání jeho záležitosti na úřadech, bezplatnou dopravu pravidelnými spoji místní veřejné hromadné dopravy osob (tramvajemi, trolejbusy, autobusy, metrem), slevu 75 % jízdného ve druhé vozové třídě osobního vlaku a rychlíku ve vnitrostátní přepravě a slevu 75 % v pravidelných vnitrostátních spojích autobusové dopravy, parkovací průkaz nebo bezplatnou dopravu vodičského psa. Rozsah výhod se liší podle typu průkazu OZP, který vychází z předchozího posouzení zdravotního stavu žadatele.

KDO MÁ NÁROK NA VYDÁNÍ NOVÉHO PRŮKAZU?

Držitelé platného průkazu mimořádných výhod mají nárok na průkaz OZP stejného typu (TP, ZTP, ZTP/P), což odpovídá závaž-

nosti jejich zdravotního postižení. Nárok na průkaz OZP u těchto osob trvá po dobu, po kterou měly přiznány mimořádné výhody. Pokud však klient nemůže doložit dobu platnosti přiznání mimořádných výhod, nárok na průkaz OZP trvá pouze po dobu platnosti průkazu mimořádných výhod. Zároveň také držitelé platného průkazu OZP vydaného podle předpisů účinných do 31. 12. 2013 mají podle zákona nárok na

„KAŽDÝ DRŽITEL PRŮKAZU TP, ZTP NEBO ZTP/P SI BUDE MUSET SÁM HLÍDAT DOBU PLATNOSTI PRŮKAZU A VČAS POŽÁDAT O JEJÍ PRODLOUŽENÍ. JE TO STEJNÝ MODEL JAKO U OBČANSKÉHO NEBO ŘIDIČSKÉHO PRŮKAZU.“

průkaz OZP. Nárok na takto vydaný průkaz OZP trvá po dobu, na kterou jim ÚP ČR přiznal nárok na předchozí průkaz.

POSTUP PŘI PROKAZOVÁNÍ NÁROKU NA PRŮKAZ OZP

Lidem, kteří pobírají příspěvek na mobilitu, zašle příslušná krajská pobočka ÚP ČR písemnou výzvu k prokázání nároku na průkaz OZP. Dopis bude obsahovat také

informaci o tom, jak mohou prokázat tento nárok a co mají ještě doložit v rámci žádosti o vydání průkazu OZP. Výzvu dostanou klienti do vlastních rukou. Žadatelé musí vyplnit na příslušném kontaktním pracovišti ÚP ČR tiskopis s názvem „Žádost o přechod nároku na průkaz osoby se zdravotním postižením“. Formulář lze nalézt na stránkách MPSV ČR na rozcestníku <https://formulare.mpsv.cz> nebo přímo na odkazu <http://bit.ly/1DkUyda>. O nový průkaz OZP musejí lidé požádat nejpozději do 31. 12. 2015. V opačném případě jim na něj zanikne nárok. O přechodu nároku na průkaz OZP Úřad práce ČR správní řízení nevede, vydání průkazu pouze zaznamená do spisu dotyčného klienta.

CO JE TŘEBA VZÍT S SEBOU NA ÚP ČR?

Při podání žádosti o přechod nároku na průkaz OZP je nutné, aby si klienti s sebou vzali průkaz mimořádných výhod nebo dočasný průkaz OZP – na výměnu mají nárok pouze držitelé platného průkazu, který má platnost delší než do 1. 1. 2015. V případě,

že má člověk průkaz mimořádných výhod, který mu ještě přiznal obecní úřad do konce roku 2011, doporučuje ÚP ČR vzít s sebou i rozhodnutí o přiznání mimořádných výhod. Pokud jej však držitel nemá, stačí vlastní průkaz OZP, kde je vyznačena doba platnosti. Dále je třeba doložit aktuální fotografii, která odpovídá formátu fotografie určené na občanský průkaz. Tuto fotografii mohou lidé přinést až dodatečně, při podání žá-

dosti o přechod nároku na průkaz OZP není nezbytná. A v neposlední řadě, stejně jako při každých úředních jednáních, je potřeba prokázat totožnost občanským průkazem.

Pokud má krajská pobočka ÚP ČR pochybnosti o platnosti a pravosti dokladů, na základě kterých klient prokazuje nárok na průkaz OZP, zahájí správní řízení z moci úřední o přiznání průkazu OZP, což znamená, že proběhne nové posouzení zdravotního stavu osoby.

VOLBA SYMBOLU OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

Od 1. 1. 2015 mají klienti také možnost sami si zvolit, zda si přejí na průkazu uvést symbol označení osoby s úplnou nebo praktickou hlučotou nebo osoby hluchoslepé anebo osoby úplně nebo prakticky nevidomé (piktogram znázorňující jedno z uvedených druhů postižení). Držitelé výše uvedených průkazů provedou tuto volbu při podání žádosti o přechod nároku na průkaz OZP na formuláři žádosti.

Často je kladen dotaz, zda úřady práce požadují v rámci žádosti o výměnu průkazu OZP zprávu od ošetřujícího lékaře. To ve formuláři není takto uvedeno. Pouze se vyžaduje informace o spojení na ošetřujícího lékaře. Dále často uvádíte, že ÚP požadují rozhodnutí o mimořádných výhodách, které bylo před rokem 2011 vydáváno v rámci přiznávání průkazů TP, ZTP nebo ZTP/P. Generální ředitelství ÚP ČR vysvětluje svůj postoj následovně:

„Nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením trvá po dobu, na kterou byly přiznány mimořádné výhody, není-li dále stanoveno jinak; stanovením doby platnosti průkazu osoby se zdravotním postižením jako veřejné listiny není trvání nároku na tento průkaz dotčeno. Nelze-li prokázat dobu, na kterou byly přiznány mimořádné výhody, nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením trvá po dobu platnosti průkazu mimořádných výhod.“

To znamená, že držitel platného průkazu mimořádných výhod má nárok na vydání průkazu OZP, jehož platnost odpovídá platnosti posudku zdravotního stavu k mimořádným výhodám. Pokud však nelze zjistit platnost posudku (není spisová dokumentace a ani klient nemá k dispozici rozhodnutí), tak nárok na průkaz OZP trvá po dobu, která je uvedena na průkazu mimořádných výhod. ▣

Pokud budou mít čtenáři jakoukoliv pochybnost ve věci výměny průkazů OZP, mohou se obrátit na poradnu NRZP ČR, tel. 266 753 427, nebo e-mailem na adresu poradnanrzp@nrzp.cz, případně na poradny v jednotlivých krajích.

NETUCTOVÉ ODPOVĚDI na tucet otázek

TEST PRO OVĚŘENÍ PRAKTICKÝCH ZNALOSTÍ V OBLASTI RODINNÝCH FINANČÍ OZP – 4. DÍL

Lidé se dostávají do sociálních problémů často kvůli neznalosti předpisů a vlastní nedbalosti (neprostudují si dobře smlouvu, nesplácejí včas relativně malý dluh, který za určitou dobu kvůli sankčním poplatkům a penále neúměrně naroste apod.), nebo absencí finanční gramotnosti. Test byl vytvořen ve spolupráci se speciálním serverem www.bankovnipoplatky.com.

1. U jakého uvedeného typu podílových fondů lze očekávat nejvyšší výnosy bez ohledu na riziko?

- A) Akciový fond
- B) Fond peněžního trhu
- C) Dluhopisový fond

2. Jaké bylo průměrné zhodnocení penzijních fondů v posledních třech letech?

- A) 1-3 % ročně
- B) 0 % ročně
- C) 4-6 % ročně

3. Jaký je nejvyšší možný měsíční státní příspěvek pro účastníka penzijního připojištění / doplňkového penzijního spoření?

- A) 100 Kč
- B) 150 Kč
- C) 230 Kč

4. Jakou nejvyšší roční částku pojistného na životní pojištění si může fyzická osoba odečíst od základu daně?

- A) 12 000 Kč
- B) 15 000 Kč
- C) 18 000 Kč

5. Co je to termínovaný účet?

- A) Účet, kde mohou hotovost vybrat jen v určitém termínu, po uplynutí předem dohodnutého období

- B) Účet, kam mohou uložit peníze jen ve vybrané dny v roce nebo měsíci
- C) Účet poskytující klientům jako bonus takzvané termíny – výhodné poukázky na slevy do některých obchodů
- D) Účet, jehož úročení se mění během roku, podle jasně daných termínů. Termíny změny jsou vypisovány rok dopředu

6. Jaká instituce v ČR vykonává dohled nad bankami?

- A) Ministerstvo financí
- B) Česká národní banka
- C) Finanční arbitráž ČR

7. Variabilní symbol platby je:

- A) Dohodnutý údaj mezi plátcem a příjemcem platby pro její snadnou identifikaci
- B) Označení typu platby
- C) Instrukce bance o způsobu provedení platby

8. Na jaké produkty se vztahují daňové úlevy, respektive jaké výdaje si je možné odečíst z daní?

- A) Na všechny finanční produkty platné více než jeden kalendářní rok
- B) Na životní pojištění, penzijní připojištění a stavební spoření

- C) Úroky u hypoték a úvěru ze stavebního spoření, životní pojištění a penzijní připojištění nad určitý roční limit
- D) Nejsou žádné daňové úlevy, jen státní příspěvky

9. Platby v hotovosti jsou v souladu se směrnici Evropské unie omezeny do výše:

- A) 350 tisíc Kč
- B) 270 tisíc Kč
- C) 100 tisíc Kč

10. Může institut osobního bankrotu (oddlužení) využít i právnická osoba?

- A) Ne
- B) Ano

11. Jaký je dnes maximální státní příspěvek u stavebního spoření?

- A) 2.000 Kč
- B) 3.000 Kč
- C) 4.500 Kč

12. Jak se jmenuje závazný dokument banky, který by měl dostat každý klient, který se informuje o parametrech úvěru?

- A) Úvěrový dokument
- B) Formulář pro standardní informace o spotřebitelském úvěru
- C) Smlouva o úvěrové smlouvě budoucí

SPRÁVNÉ ODPOVĚDI:

ŘEŠENÍ TESTU: 1. A 2. A 3. C 4. A 5. A 6. B 7. A 8. C 9. B 10. A 11. A 12. B

CENTRUM pro zdravotně postižené KARLOVARSKÉHO KRAJE

TEXT: Petr Končel | **FOTO:** archiv centra

Centrum pro zdravotně postižené Karlovarského kraje, o. p. s., je nevládní neziskovou organizací, jejíž historie sahá až do roku 1990. Výsledkem naší dlouholeté činnosti je důvěra klientů a stabilní spolehlivý tým, který zajišťuje chod centra ve třech pobočkách okresních měst Karlovarského kraje - v Karlových Varech, Sokolově a v Chebu.

POBOČKY:

KARLOVY VARY | Sokolovská 54
360 05 Karlovy Vary
TEL. | **FAX:** 353 234 666 | **MOB.:** 602 340 549
E-MAIL: karlovyvary@sluzbypostizenym.cz

PROVOZNÍ DOBA:
Po + St 8:00-12:00 | 13:00-17:00
Út + Čt 8:00-12:00 | 13:00-16:00
Pá 8:00-12:00

SOKOLOV | Rokycanova 1756
budova polikliniky (3. patro), 356 01 Sokolov
TEL. | **FAX:** 352 628 788 | **MOB.:** 602 340 482
E-MAIL: sokolov@sluzbypostizenym.cz

PROVOZNÍ DOBA:
Po + St 8:00-12:00 | 13:00-16:00
Út + Čt 8:00-12:00 | 13:00-15:00
Pá 8:00-12:00

CHEB | Májová 19
350 02 Cheb
TEL. | **FAX:** 354 433 024 | **MOB.:** 602 340 483
E-MAIL: cheb@sluzbypostizenym.cz
PROVOZNÍ DOBA:
Po + St 8:00-12:00 | 13:00-16:00
Út + Čt 8:00-12:00 | 13:00-15:00
Pá 8:00-12:00

www.sluzbypostizenym.cz
www.facebook.com/centrumprozdravotne-postizenekarlovarekrahokraje

Cílem centra je přispívat ke zkvalitňování života zdravotně postižených občanů a jejich integraci do společnosti. Poskytuje chybějící informace, napomáhá při orientaci v problémové situaci, předchází vzniku a rozvoji nežádoucích sociálních jevů, působí preventivně a výchovně. Jeho snahou je obnovovat vztahy s okolím, přispívat k sociální integraci klienta, pomoci při sociální adaptaci, zvyšovat sociální kompetence uživatele a přispívat k jeho celkovému osobnostnímu růstu. Pomáháme bez ohledu na druh a rozsah zdravotního postižení, členství v organizacích zdravotně postižených, věk a situaci uživatele.

Centrum v trvalé součinnosti se členy plní roli kontaktního místa pro zdravotně postižené, kontaktního místa pro právnické osoby zabývající se činností ve prospěch zdravotně postižených, informačního a poradenského centra, zprostředkovatele pomoci při řešení obtížné sociální situace formou spolupráce a kooperace s příslušnými úřady a jinými subjekty v daném regionu, poskytovatele sociálních služeb i obhájce práv zdravotně postižených.

Poskytované sociální služby jsou určeny osobám se zdravotním postižením (tělesné, mentální, duševní, smyslové nebo kombinované postižení, jehož dopady činí nebo mohou činit osobu závislou na pomoci jiné osoby) a seniorům především ambulantně či terénně.

Služby osobní asistence se poskytují bez časového omezení, v přirozeném sociálním prostředí a při činnostech, které uživatelé potřebují, a takovým způsobem, aby je tyto služby podpořily v aktivním řešení nepříznivé sociální situace a v jejich snaze žít ve svém domácím přirozeném prostředí. Bezpodmínečně je respektována osobnost uživatele, jeho vůle a přání, schopnosti, možnosti i sociální vazby. Je vždy (s přihlédnutím k jeho zdravotnímu stavu a schopnostem) rovnocenným partnerem, jehož práva, oprávněné zájmy a vůli je nutno respektovat a zároveň mu napomoci při jejich prosazování. Partnerský vztah mezi organizací a uživatelem je udržován po celou dobu poskytování sociálních služeb.

Naše společnost disponuje velmi dobře vybavenou **půjčovnou kompenzačních a rehabilitačních pomůcek**. Občané si mohou vypůjčit pomůcky v oblasti vybavení toalet, koupelen, pomůcky napomáhající chůzi, pomůcky pro děti, rehabilitační pomůcky i elektrická polohovací lůžka. Chceme pomoci v obtížných a krizových životních situacích těžce zdravotně postiženým uživatelům, například při poruše vlastní pomůcky. Okamžitě lze poskytnout pomůcku postiženému občanu, který čeká na její předepsání, případně schválení revizního lékaře zdravotní pojišťovny, nebo čeká na její dodání od výrobce,

případně osobě s dočasným postižením (po úrazu, po operaci apod.).

V našem kraji existuje jen velmi málo veřejných dopravních prostředků, které jsou uzpůsobeny pro převoz osob s tělesným postižením. Pro obtížně pohyblivé občany zajišťuje Centrum pro zdravotně postižené Karlovarského kraje, o. p. s., **individuální přepravu upravenými vozidly**. Služba je individuální, dle potřeb klienta, úpravy spočívají ve speciálně otočné a výsuvné sedačce spolujezdce u osobních vozidel a nájezdové rampě s kotvícími prvky vozíků i osob na nich u velkokapacitního vozidla. Vše je homologováno a přizpůsobeno k provozu na pozemních komunikacích. Službu lze objednat i telefonicky, vždy na základě volné kapacity vozidla.

Již tradičně pořádáme ples Harmonie v Grandhotelu Pupp v Karlových Varech. Jubilejní, dvacátý jsme oslavili v roce 2013. Ples je určen nejen zdravotně postiženým, ale i široké veřejnosti. Pro účastníky jsou vypraveny zvláštní autobusy, kterými je možno se pohodlně dopravit na místo konání. Kulturní program je vždy velkým překvapením. Je celý v režii ředitele centra Petra Končela.

V loňském roce Centrum pro zdravotně postižené Karlovarského kraje, o. p. s., uspořádalo čtyři zahraniční zájezdy. Zájezd do akvaparku ve Weidenu je každoročně vyprodán, ani tentokrát tomu nebylo jinak. Účastníci jeli za hydrotreabilitací, zábavou, ale také za nákupy či výlety. Hojně vyhledávaný je převážně seniory, ale i zdravotně handicapovanými a širokou veřejností. Tento zájezd jsme uskutečnili na jaře a na podzim. Dalšími akcemi jsou pobytové zájezdy k moři do Itálie a do maďarských lázní Harkány, které jsme pořádali ve spolupráci s CK Morava Tour a CK Cesta. I tyto akce jsou velmi oblíbené a téměř okamžitě obsazené.

Dlouhodobě a také díky své oblíbenosti pořádá Centrum pro zdravotně postižené Karlovarského kraje, o. p. s., za finančního přispění Nadačního fondu manželů Livie a Václava Klausových **počítačové kurzy pro seniory začátečníky**. Jsou bezplatné a určené pro seniory v Karlovarském kraji. V roce 2013 jsme tyto kurzy pořádali v osmi obcích v regionu. Tento projekt podporuje vzdělávání seniorů v oblasti ovládání a užívání osobních počítačů. Je zaměřen především na ty seniory, kteří doposud neměli příležitost se seznámit s těmito moderními komunikačními prostředky blíže a chtějí se je alespoň v základních funkcích naučit ovládat.

Za ta léta poskytování sociálních služeb na území celého Karlovarského kraje jsme se stali nedílnou součástí sítě poskytovatelů těchto služeb a naší snahou a mottem zároveň stále zůstává, že jsme tady „**Pro snadnější cestu životem...**“.

ZÁKLADNÍ SOCIÁLNÍ PORADENSTVÍ

zajišťujeme vlastními kvalifikovanými poradci – **bezplatně**

ODBORNÉ SOCIÁLNÍ PORADENSTVÍ

zajišťujeme ve spolupráci s externími odborníky – zejména právníky, psychology, lékaři a speciálními pedagogy – **bezplatně**

PŮJČOVNA KOMPENZAČNÍCH A REHABILITAČNÍCH POMŮCEK

zajišťujeme pronájem zdravotních a rehabilitačních pomůcek za **symbolické nájemné**

SLUŽBY OSOBNÍ ASISTENCE

služba umožňující postiženým občanům žít v běžném prostředí a plně se realizovat v osobním životě při zachování vlastního životního standardu

PŘEPRAVA SPECIÁLNĚ UPRAVENÝMI VOZIDLY

zajišťujeme přepravu speciálně upravenými vozidly

PRODEJ ZDRAVOTNÍCH POMŮCEK

zajišťujeme prodej zdravotních pomůcek pro tělesně, vnitřně, zrakově i sluchově postižené na předpis lékaře i za hotové – **rozvoz až domů zdarma**

ZPROSTŘEDKOVÁNÍ PRÁCE

zabýváme se zprostředkováním práce především pro osoby zdravotně znevýhodněné

POČÍTAČOVÉ KURZY

bezplatné kurzy určené pro seniory a zdravotně postižené občany

AKTIVIZAČNÍ SLUŽBY, VOLNOČASOVÉ AKTIVITY

(ples Harmonie, koncerty, hydrotreabilitace, ozdravné pobyty a další), veřejný internet, kopírování, prodej a půjčování euroklíče

OHLEDNUTÍ ZA DNEM zdravotně postižených V PRACHATICÍCH

TEXT: Hana Rabenhauptová | FOTO: Karel Rabenhaupt

Koncem roku 2014 se v Prachaticích uskutečnily projekty nazvané Den zdravotně postižených a nejen jich a Počítáme s Vámi. Prachatictí na ně získali dotace od Jihočeského kraje, města Prachatic, MŠMT a část financovali z vlastních zdrojů. Realizátory se stali o. p. s. KreBul, město Prachatic, dobrovolníci a KIS Prachatic. Součástí bylo i několik dílčích projektů.

NE RUKA, TO DUŠE MALUJE

„Ne ruka, to duše maluje“ se jmenovala výstava obrazů od umělců malujících ústy a nohama, připravená ve spolupráci s nakladatelstvím UMÚN Liberec. Obrazy byly umístěny v divadelní kavárně a také v sále v domě Křižovatka u parku o. p. s. KreBul. Na programu bylo i setkání se třemi umělci Pavlem Hejhalem, Zdeňkou Ježkovou a Tomášem Janouškem. Výstavu otevřel místostarosta Jan Klimeš, přítomni byli také senioři, zástupci seniorských organizací, Rady seniorů města Prachatic, kteří ocenili zajímavou akci, prostor k integraci a setkání s postiženými.

VÝTVARNÝ WORKSHOP

Hlavním organizátorem byla společnost KreBul s pedagogem a vedoucím Dobrovolnického centra Prachatice Jiřím Gabrielem Kučerou, který pro účastníky připravil velké malování. Na stolech byla připravena „velká okna“ (čtvrtky), do kterých účastníci malovali vše, co vidí doma ze svých oken (lidi, stromy, domy...). Ovšem ne tak, jak běžně malují, ale rukou opačnou – takže praváci levou, leváci pravou. Malovalo se tužkami, voskovkami, fixami, ale i temperami. Jinou rukou proto, že jsme chtěli, aby se dotyční přiblížili handicapu, který mají lidé s omezeným pohybem. A věřte, nebylo to jednoduché, zato vytvoře-

né práce, vyvěšené po skončení malování na stěně, byly nádherné.

DIVADLO PLNÉ SMÍCHU

Divadlo plné smíchu s programem Včera, dnes a zítra aneb Nové scény Felixe Holzmana bylo dárkem pro osoby se zdravotním postižením a dobrovolníky. Představení v podání pánů Davida Šíra a Miroslava Reila, uvedené ve spolupráci s divadlem Semafor a rodinou Felixe Holzmana, nemělo chybu. Scény si vybírali samotní účastníci představení, divadlo bylo interaktivní. Nechyběla řada známých scének jako Aluminiový klíček, Náhodné setkání, Alibi, Svačina, Ukulele i klasika Včera, dnes a zítra. Smích a potlesk se opakoval stále dokola po celé dvě hodiny představení. Dobrovolníkům byly lístky předány zdarma, ostatní podpořili zakoupením vstupenky samotný projekt.

OCENĚNÁ ASISTENTKA

Další dílčí akcí bylo setkání osob se zdravotním postižením a seniorů, ale i jejich rodinných příslušníků, přátel, pečovatелů, osobních asistentů, pedagogických asistentů, zdravotníků, sociálních pracovníků či pečovatelů v Městském divadle Prachatic. Starosta Prachatic Martin Malý na úvod popřál všem přítomným pevné zdraví a poté předal ocenění Andree Mačkové, která se dlouhodobě stará a je po ruce jako pedagogický i osobní asistent těžce zdravotně postiženému Adamovi Poštovi na zdejší prachatické gymnázium. Byť byl oceněn pouze jeden človíček, pomyslně to bylo poděkování všem, kteří stojí při zdravotně postižených, pomáhají jim.

KAMPAŇ A POŠLI TO DÁL

Součástí setkání byla i kampaň A pošli to dál, kdy přichází ke svému lístku do divadla přinášeli pod stromeček dárečky vlastnoručně zabalené a s láskou darované. Za všechny dárky děkujeme, ať již to byly pastelky, něco dobrého na zub nebo šáteček či puzzle. Dárky byly předány dětem se zdravotním po-

stížením, osobám se zdravotním postižením, které jsou osamocené, a dětem v sociálně slabých rodinách, azylovém domě. K účastníkům setkání v divadle patřili i senzační senioři z místního domu s pečovatelskou službou, Domova seniorů Mistra Křišťana, Domova Matky Vojtěchy, prachatického hospice či nedalekého Domova seniorů Pohoda Netolice. Přišla i řada dalších senzačních seniorů, kteří darovali dětem se zdravotním postižením a ze sociálně slabých rodin řadu překrásných dárečků.

VERNISÁŽ FOTOGRAFIÍ 1. LEDNA 2015

Počítáme s Vámi i v novém roce 2015. Město Prachatice, o. p. s. KreBul a dobrovolníci zahájili 1. ledna výstavu velkoformátových fotografií „Počítáme s Vámi“. Expozice je pokračováním projektu z roku 2014, podpořeného MŠMT. Výstava byla instalována v prostorách informačního centra pro mládež v domě Křižovatka u parku na adrese Zlatá stezka 145. Na fotografiích Hanky RH+ (Rabenhauptové) a spol. jsou lidé se zdravotním postižením a senioři při aktivitách, které pro ně připravuje město Prachatice, jednotlivci, společnosti a organizace města anebo oni sami.

KOMUNIKACE S OSOBAMI SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM NA RADNICI

Účastníci kurzu (zaměstnanci Městského úřadu Prachatice) se setkali s osobami na vozíčku, nevidomými, sluchově postiženými, agresivními, duševně nemocnými, mentálně postiženými, figuranty dobrovolníky a učili se komunikaci prakticky přímo na úřadu. Nechyběla ani trocha teorie, prezentace spolků, hry, kvízy a zábava. Závěr pak patřil pozvání do „Kavárny Potmě“, ve které si všichni vyzkoušeli, jak těžké je bez jednoho smyslu zvládnout občerstvení. Stejně tak při posazení na mechanický vozík jet, sebrat si ztracenou věc ze země nebo i dělat doprovod nevidomému. Zaměstnankyně úřadu Marie Šimová a Jarmila Šimová, které jsou nevidomé a pracují na telefonní ústředně, nám při setkání i zazpívaly. Marie Mrázová, se zbytky zraku, a Jaroslava Lelková za sluchově postižené připomenuly, jak komunikovat s nevidomými a neslyšícími či s lidmi se zbytkem sluchu. Svě řekli i vozíčkáři v zastoupení Adama Pošty, Lucie Hrudníkové za mladé postižené s mentálním handicapem a senioři. Všem děkujeme za účast. Nejen ti, kteří se proškolili zcela dobrovolně, ale všichni bychom si měli čas od času připomínat základní pravidla komunikací s osobami, které mají nějaký handicap. Workshop připravili vedoucí Dobrovolnického centra Jiří Gabriel Kučera a referentka pro samosprávu a komunitní plánování Hanka Rabenhauptová.

BESEDY O INTEGRACI

Výstava fotografií je spojená s besedami s lidmi na fotografiích. Jedna z posledních se konala v lednu s těžce zdravotně postiženou studentkou VOŠS v Prachaticích i studentem na vozíku z místního gymnázia, nevidomými z místní Sjednocené organizace nevidomých a slabozrakých, neslyšící seniorkou a klienty místní chráněné dílny, a to na místě výstavy v rámci vzdělávacího kurzu pro pracovníky v sociální péči vedeného Andreou Tajanovskou z MAS. Otázky a odpovědi i ukázky péče v různých situacích byly velmi praktické a obohacující pro obě strany.

PŘÍLEŽITOST PRO OSOBY S OMEZENÍM

Klienti Centra STROOM Dub u Prachatic navštívili pro oslavy Dne zdravotně postižených 2014 zcela nové originální vystoupení pod vedením Miroslava Bednára, a to bubnování se zpěvem. Do bubnování zatáhli i přítomné účastníky setkání, a to jak děti se zdravotním postižením, tak zdravé děti a studenty, paní učitelky, ale i organizátory, doprovod. Vytvořili tak skvělou atmosféru, na kterou se bude dlouho vzpomínat. Hlavním posláním Centra STROOM je aktivizace osob se zdravotním postižením, integrace, a to se jim na 100% podařilo. A nám, organizátorům o. p. s. KreBul, také, protože jsme se přesvědčili, že to byl správný výběr. Organizátoři tak dali šanci lidem s omezenými možnostmi.

SETKÁNÍ S UMĚLCI MALUJÍCÍMI ÚSTY A NOHAMA

Součástí projektu bylo také setkání s umělci malujícími ústy a nohama ze společnosti UMÚN Liberec. Na setkání přijali pozvání žáci a studenti ze Základní školy Prachatice Zlatá stezka a Gymnázia Prachatice, klienti Centra STROOM Dub a umělci ze společnosti UMÚN Pavel Hejmal, Tomáš Janoušek a Zdeňka Ježková. Příjemné bylo vyprávění o životě a práci postižených a nakouknutí do jejich malování (přímo na místě všichni tři umělci malovali pusou se štětcem, tužkou. Malovali obrázky – prachatický kostel, zimní motiv a strom dle předlohy). Myslím, že řada přítomných sledovala malování s velkým zaujetím a pokorou. **Pavel Hejhal** se narodil v roce 1983 v Písku. V současné době žije s rodiči v Milevsku. V roce 2002 si poranil páteř při autonehodě a celkově ochrnl. V té době studoval SPŠ ve Volyni (obor nábytkářství). O rok později se od své rehabilitační sestry Lenky dozvěděl o lidech s podobným postižením, kteří malují ústy, a začal to také zkoušet. Po půlročním úsilí se dostavily první úspěchy – vznikla kolekce obrázků „Květiny“. Po 2,5 letech pobytu v nemocnici se mohl vrátit domů a díky své obrovské vůli i ke studiu, které v roce 2007

úspěšně ukončil maturitou. Kromě malování rád tráví čas s nejbližší rodinou a přáteli, jezdí na výlety a zajímá se o vše nové. Je také velmi otevřen k možnostem sdílet svůj život s postižením s žáky a studenty na různých besedách. **Zdeňka Ježková** žije s tělesným postižením od narození. Je zcela ochrnutá, pohybuje se na vozíku. Dětství prožila v sociálních ústavech, školní léta v ústavu pro děti s tělesným postižením. Již v dětství používala k psaní, vyšívání a malování ústa. Je velmi pilná a houževnatá, v námětech jejích kreseb se nejčastěji objevují květiny, květinová zátíší a zvířata. Ráda zpívá a poslouchá hudbu. V současnosti žije s rodinou své sestřence v bezbariérovém bytě v Táboře. **Tomáš Janoušek** měl v osmi letech úraz, porazilo ho auto. Od té doby je zcela ochrnutý a závislý na dýchacím přístroji. Tři roky byl hospitalizován v dětské nemocnici v Praze Motole. Již v nemocnici začal malovat a psát ústy. Díky nesmírnému úsilí a obětavosti rodičů žije opět doma. Dnes mu malování vyplňuje jeho volný čas a přináší seberealizaci. Jak sám říká: „Je to moje práce.“ I přes své vážné postižení je optimistický, rád jezdí na výlety, poslouchá hudbu, sleduje sportovní přenosy. Je velkým fanouškem hokejové i fotbalové Sparty. Má velmi rád zvířata. Doma ho obklopuje hned několik zvířecích kamarádů, mezi jeho oblíbence patří psí kamarádka Elinka, kocour Samuel a křeček Šmudlinka. ▣

CESTA ZA SNEM:

Snažíme se vytvářet sportovní projekty, které u nás nemají obdoby

TEXT: Tomáš Pchálek | **FOTO:** Jan Hrbáček | Wild Photo

Cesta za snem, o.s., vozíčkáře Heřmana Volfa si od počátku své existence bere za cíl vytvářet unikátní sportovní projekty s cílem spojit amatérské sportovce s handicapem s většinou společností. V letech 2009 - 2012 to byl projekt Evropou křížem krážem na handbiku. V roce 2013 vznikl dosud nevídaný cyklistický závod smíšených týmů zdravých a handicapovaných sportovců Opel handy cyklo maraton, nejdelší cyklistický závod u nás a jediný podnik svého druhu ve střední Evropě.

Na konci července odstartuje z Prahy třetí ročník cyklo maratonu napříč Českou a Slovenskou republikou.

Pravidla jsou vcelku jednoduchá. Postavte si dvou-, čtyř- nebo osmičlenný tým, jehož členem musí být alespoň jeden člověk s handicapem. Na trase dlouhé 2222 kilometrů je rozmístěno 24 průjezdních bodů, jež tvoří rehabilitační ústavy, spinální jednotky a speciální centra. Záleží na každém z týmů, jakou si zvolí trasu, taktiku střídání, zázemí, odpočinek, stravování. Jediným limitem je časové omezení 111 hodin.

smíšených dvojic. Zatímco maraton je akce pro fajnšmekry a nadšence, kteří chtějí zkusit něco extrémního, kvadriatlon bude velmi nenáročný. „Nemusíte si brát týden dovolenou jako na maraton, nespát, nejíst a urazit tisíce kilometrů. Kvadriatlon je pro všechny, pro rodiny s dětmi, pro lidi s postižením, pro seniory, pro nadšence i úplné amatéry. Prostě jedno nedělní odpoledne plné zábavy,“ popisuje projekt Heřman Volf. Jak název napovídá, kvadriatlon je postaven na čtyřech disciplínách – jde o kolo, plavání, kánoe a střelbu. „Disciplíny jsme si uzpůsobili podle sebe. Kolo a plavání je klasika. Kánoe a střelba je naše

Druhého ročníku se zúčastnilo více cyklistů než slavné Tour de France. Letos se na startovní čáře odhaduje okolo tří set cyklo nadšenců. Třetí ročník zaznamená hned několik zajímavých vylepšení a změn. Mezi ty nejdůležitější patří zvýhodnění třístopých cyklistů (handbike, tricykl). Za každý ujetý kilometr nad stanovené minimum 100 km během závodu získá jezdec na třístopém kole pro svůj tým jednu minutu k dobru na výsledném čase v cíli. V praxi to znamená, že pokud jezdec na handbiku najede během 4 dnů závodu 150 km, v cíli je jeho týmu odečteno od výsledného času 50 minut. Pokud najede 200 km, získá tým výhodu 100 minut.

„Snažíme se tímto zvýhodněním zamezit tomu, aby týmy diskriminovaly své handicapované cyklisty. Zaznamenali jsme několik případů, kdy cyklista na handbiku nebo tricyklu po ujetí stokilometrového minima už nebyl puštěn na trať, aby nebrzdil tým. My handbikeři se nemůžeme rovnat zdravým cyklistům, hlavně v kopcovitém terénu. Toto zvýhodnění má zaručit, že handy cyklista si závod užije naplno a může se navíc stát silnou zbraní týmu,“ vysvětluje autor Opel handy cyklo maratonu Heřman Volf.

„Cesta za snem nezůstává jen u osvědčeného podniku Opel handy cyklo maraton. Po skončení maratonu chystá ve spolupráci s Nadací ČEZ, hlavním městem Prahou a Českým triatlonovým svazem projekt ČEZ handy kvadriatlon smíšených dvojic.“

Další velkou změnou budou vložené prémie. První z nich je časovka jednotlivců. Vybraný úsek na trati bude rozdělen na čtyři části. Tým nominuje čtyři cyklisty, kteří dané úseky projedou jako štafetu. V cíli se sečte výsledný čas na všech čtyřech úsecích. Dalším vloženým závodem je časovka týmů. Ta je postavena na obdobném principu, ale vyznačený úsek zdolávají čtyři cyklisté týmu společně. Poslední je vrchařská premie. Stoupání bude rozděleno na čtyři úseky. Ty štafetově zdolají čtyři členové týmu. Ve všech třech premiích je nutné, aby minimálně jeden člen týmu byl handicapovaný. Pokud pojede na třístopém kole, odečte se týmu navíc minuta za každý jeho ujetý kilometr.

„Od časovek si slibujeme hlavně zábavu a zpestření. Ale taky se stanou dalším taktickým manévrem. Díky zvýhodnění handbikerů a tricyklistů a díky časovkám už v závodě nepůjde čistě jen o čas mezi startem a cílem. Do poslední chvíle nebude jasné, kdo stane na bedně vítězů. Šanci bude mít každý. Polovinu úspěchu tvoří fyzická kondice, druhou ale vytváří strategie, organizace a příprava týmu,“ dodává Heřman Volf k podniku, který startuje 28. července 2015.

Cesta za snem však nezůstává jen u osvědčeného podniku Opel handy cyklo maraton. Jen čtrnáct dní po skončení maratonu chystá ve spolupráci s Nadací ČEZ, hlavním městem Prahou a Českým triatlonovým svazem projekt **ČEZ handy kvadriatlon**

invence,“ říká Volf. Projekt se vymyká i jinak. Disciplíny absolvují smíšené dvojice, tedy handicapovaný a nehandicapovaný, junior a senior, muž a žena, po celou dobu spolu. Tvoří jeden tým, pomáhají si a podporují se navzájem. Spolu plavou, spolu jedou na kole, spolu pádlují i střelí. „Nepůjde o žádnou dlouhou trať, naopak. Podstatou je podpora myšlenky stírání rozdílů mezi lidmi. Možná je to klišé, ale tady opravdu nepůjde o to vyhrát. V první řadě jde o to užít si a ukázat, že předsudky o separaci společnosti na uzavřené skupiny jsou liché,“ uzavírá Heřman Volf.

Abyste toho nebylo málo, má občanské sdružení Cesta za snem v plánu zorganizovat během roku 2015 čtyři sportovní dny ve vybraných rehabilitačních ústavech pod názvem **HeřmanDay**. Projekt není určen primárně pro klienty ústavů, ale pro veřejnost, která za nimi přijede s Heřmanem na kolech.

V září pak sportovní aktivity Cesta za snem uzavře Wüstenrot zážitkovým víkendem v přírodě. Více než dvě stovky lidí, zdravých i handicapovaných, utečou z města, aby si v lese a u vody společně užily lehké outdoorové aktivity. ✕

Pokud máte zájem přidat se a strávit rok 2015 s Cestou za snem, navštivte její webové stránky www.cestaza-snem.cz nebo www.111hodin.cz.

PŘEDSTAVUJEME členskú organizace NRZP ČR

NÁRODNÍ INSTITUT PRO INTEGRACI OSOB S OMEZENOU SCHOPNOSTÍ POHYBU A ORIENTACE ČESKÉ REPUBLIKY

TEXT: Petr Běhunek

NIPI ČR je sdružením občanů se zdravotním postižením a jejich rodinných příslušníků, které bylo založené za účelem poskytování sociálních i dalších souvisejících služeb způsobem napomáhajícím zmírňovat sociální exkluzi vznikající v důsledku nepříznivého zdravotního stavu. Neméně důležitou okolností vzniku sdružení NIPI bylo také poznání, že toto široké občanské a postupně i vznikající odborné zázemí umožní členům ovlivňovat ve prospěch lidí s handicapem prosociální politiku na všech úrovních výkonu veřejné správy. Naše sdružení poskytuje služby ve prospěch občanů se zdravotním postižením, bez ohledu na aktuální právní formu, již více jak dvě desítky let.

Sdružení tvoří několik desítek právně odvozených organizací, u několika dalších jsme zřizovatelem. Náplň činnosti našich či námi zřízených organizací je poměrně pestrá, realizují často aktivity související s poskytováním sociálních služeb, zaměstnáváním lidí se zdravotním postižením a například i aktivity vzdělávací. Mezi významné poskytovatele sociálních služeb patří mimo jiné Centrum pro zdravotně postižené kraje Vysočina.

Naším pravděpodobně asi nejznámějším „polem působnosti“ s nejšířšími dopady na všechny skupiny obyvatel jsou činnosti vyplývající ze správy celostátní sítě konzultačních

středisek pro oblast bezbariérového užívání staveb a pak i související spolupráce s Ministerstvem pro místní rozvoj České republiky a dalšími resorty na vývoji související stavebně technické legislativy. Obsahem činnosti celostátní sítě je napomáhat stavebním a dalším úřadům v jejich rozhodování v procesu správních řízení o povolení staveb tak, aby tato nová výstavba splňovala legislativně technické požadavky na její bezbariérové užívání. Tuto celospolečensky významnou aktivitu jsme v minulých letech převedli na námi zřízenou obecně prospěšnou společnost NIPI bezbariérové prostředí, o.p.s., která coby zaměstnanecká organizace odborných konzultantů přímo zajišťuje naplňování tohoto strategického cíle našeho sdružení. Také je nutné podotknout, že na této aktivitě, s ohledem na zásadní společenský dopad, úzce spolupracujeme s Národní radou osob se zdravotním postižením ČR, která na základě vzájemných smluvních vztahů vysílá své zástupce do orgánů této obecně prospěšné společnosti. Konzultační střediska jsou zpravidla v bývalých okresních městech. Je však pravdou, že s ohledem na technický pokrok toto členění není tak zásadní jako v dřívějších dobách, neboť značná část požadavků na odborná stanoviska a konzultace je vyřizována elektronicky. Do budoucna tento podíl bude jistě

narůstat, nicméně regionální strukturu bude nutné i nadále zachovat z důvodů fyzických kontrol staveb, neboť se nám velmi často stává, že projektová dokumentace daný stav výstavby řeší v souladu s platnou legislativou i technickými normami, nicméně situace již hotové stavby původnímu záměru mnohdy neodpovídá.

Rádi bychom využili této možnosti představení našeho sdružení k získání nových odborných konzultantů pro všechny regiony České republiky. Pokud máte zájem o spolupráci, neváhejte nás kontaktovat.

ZKRATKA: NIPI ČR

SÍDLO REPUBLIKOVÉ ORGANIZACE:
HAVLÍČKOVA 4481/44, JIHLAVA

TELEFON: +420 737 768 950

E-MAIL: nipi@nipi.cz

WEB: www.nipi.cz

STATUTÁRNÍ ZÁSTUPCI:
ING. MGR. PETR BĚHUNEK,
ING. JAN CIDLÍK, MGR. MILAN LANGER

SPORTOVNÍ KLUB VOZÍČKÁŘŮ OSTRAVA

TEXT: Beáta Mentznerová | **FOTO:** Jiří Zerzoň a archiv SKV Ostrava

Sportovní klub vozíčkářů Ostrava (SKV) vznikl v roce 1994 a navázal částečně na činnost oddílu TJ Meta Hrabyně. V současnosti má 30 členů a dá se říct, že je všestranně zaměřený. V oblasti sportu se specializuje především na stolní tenis handicapovaných sportovců, dále pořádá odborné semináře z oblasti rehabilitace, zdravotnictví a sociální sféry. Organizujeme Mistrovství České republiky ve stolním tenise vozíčkářů a soustředění v areálu TJ Ostrava, kde zároveň i sídlíme. Letos budeme pořádát již 21. ročník mistrovství v Ostravě, každoročně se na něj sjede 24 nejlepších hráčů z celé republiky a bojují o medaile v různých kategoriích stolního tenisu. Oddíl několikrát ročně pořádá víkendové sportovní soustředění, které je určeno především handicapovaným hráčům. Tato setkání se pravidelně konají v areálu TJ Ostrava ve Varenské ulici. Aby taková akce mohla proběhnout, je vhodné, aby objekt i okolí vyhovovaly potřebám handicapovaných lidí. Soustředění se účastní hráči SKV Ostrava, sportovci z jiných oddílů a reprezentanti ČR. Také tam zavítají mladí začínající hráči, aby si ověřili své schopnosti. Trénin-

ky probíhají dvoufázově, přítomni jsou i sparing partneři z jiných sportovních oddílů. Účastníme se i soustředění pořádaných jiným oddílem. Tréninky máme pravidelné, trénujeme mezi sebou a také se sparing trenérem.

Jeden z členů SKV Ostrava, dvaadvacetiletý Aleš Adámek vypráví o dni, který rozhodl o celém jeho dalším životě i o tom, jak se dostal do klubu: „Jedu na motorce, po široké čtyřproudě cestě, nikde nikdo. Od kraje v mém směru odjíždí vozidlo, které vůbec neregistrovalo, že tam jedu. Nevadí, mám další jízdní pruh. Auto však nepokračovalo v našem směru, ale začalo se otáčet. Abych se vyhnul, udělal jsem úhybný manévr, dostal smyk a asi po pádu narazil do billboardu. Po týdnu se dozvím, kde jsem a co se mi stalo. Ještě nějakou dobu věřím, že se stihnu uzdravit a zúčastnit se plánovaného lyžařského zájezdu do Alp. To však nevyjde. Pobudu si asi čtyři měsíce na spinálce, kde mě neustále stěhují na JIP a zpět. Následně mě převezou jako ležáka do RÚ Hrabyně, kde ze mě udělají zhruba po půlroce vozíčkáře a vypustí mě zpět do reality, kde ne vše je upraveno pro jízdu na invalidním vozíku jako v RÚ.“

Už jen přístup posudkového doktora, který o člověku, který přibližně rok neudělal krok, je ochrnutý od prsou dolů a taktak se pohybuje na vozíku, napíše, že mu nic nepříznává, jelikož dle jeho úvahy nespadá do skupiny osob, jež mají na pomoc státu nárok, mě velmi utlumil v mém dalším boji s překážkami života na vozíku.

Naštěstí díky kamarádům a blízkým se přibližně po půlroce vše vysvětlilo a já se nemusel mýt hadicí na zahradě, jak mi bylo paní se sociálky trefně doporučeno. Přes ostatní vozíčkáře jsem se dozvěděl o existenci klubu SKV Ostrava, který sdružuje invalidní sportovce, již se věnují stolnímu tenisu. Slovo dalo slovo a já se mohl zařadit mezi ně.

Díky vstřícnosti stávajících členů jsem se přestál za svou hru stydět, a dokonce jsem se začal účastnit turnajů po ČR v soutěži Český pohár.

Přestože špičky v tomto sportu jsou zatím nedostižné, mohl jsem se díky stolnímu tenisu setkat s lidmi, kteří mají podobný úděl vozíčkáře, a předat si vzájemně své zkušenosti a zážitky. Kdykoliv kohokoliv rádi uvidíme a seznámíme ho s hrou stolního tenisu na vozíku. Přijďte mezi nás.“

ZKRATKA: SKV OSTRAVA

SÍDLO ORGANIZACE: VARENSKÁ 3098/40A,
MORAVSKÁ OSTRAVA A PŘÍVOZ

TELEFON: +420 603 162 933

E-MAIL: skv.ostrava@seznam.cz

WEB: www.skvostrava.cz

POČET ČLENŮ: 23

PŘEDSTAVITELÉ ORGANIZACE:
RADEK SKYBA (PŘEDSEDA KLUBU),
ALEŠ ADÁMEK, JIŘÍ PLEVA, BEÁTA
MENTZNEROVÁ (MÍSTOPŘEDSEDOVÉ)

ZMĚNY V PSYCHIATRII minulost a budoucnost

TEXT: Martina Příbylová

Potřetí se v roce 2014 stal Den české státnosti 28. září příležitostí k ocenění některých významných osobností stříbrnou medailí Senátu Parlamentu České republiky. Mezi 17 vyznamenanými byla i paní PhDr. Darja Kocábová „za mimořádný přínos psychologii“.

OHLÉDNUTÍ

Paní doktorka (nar. 1931) se po absolvování oboru filosofie a psychologie na Univerzitě Karlově věnovala práci s dětmi. V letech normalizace jí bylo pro „nepřijatelné“ politické názory pokračování v této práci znemožněno a byla nucena přejít jako klinický psycholog do Psychiatrické léčebny v Kosmonosích na oddělení s nejvážněji nemocnými pacienty. I její křesťanské přesvědčení jí vedlo k pohledu na tyto společnosti odepzané nemocné jako na lidi a osobnosti, k vytváření týmu stejně smýšlejících spolupracovníků a prosazování komplexního terapeutického přístupu, zahrnujícího i psychoterapii a následnou socioterapii. Jako zcela ojedinělá záležitost v tehdejší době vznikl v dubnu 1984 v Mladé Boleslavi Socioterapeutický klub KLUBKO (předchůdce dnešní patientské organizace – České společnosti pro duševní zdraví).

Potřeba komplexní péče o vážně duševně nemocné (spadající do kategorie zdravotního postižení) a systému zdravotně – sociální péče je dnes přinejmenším stejně naléhavá jako před třemi desetiletími. Já sama cítím k málokomu v oblasti psychiatrie tak velkou úctu jako k doktorce Kocábové. I proto jsem jí položila několik otázek k její celoživotní práci a pohledu na současnost.

Co bylo nejdůležitějším výsledkem práce vašeho týmu v Psychiatrické léčebně Kosmonosy a v mladoboleslavském regionu?

Podařilo se vybudovat systém komplexní psychiatrické péče komunitního charakteru, což s vděčností akceptovali pacienti, a dokonce řada z nich se podílela nejen na samotné koncepci, ale i na její realizaci. **Terapeutické výsledky byly více než účinné.**

Domnívám se, že reforma psychiatrie je dnes nezbytná také proto, že se nepodařilo převzít a rozvíjet zkušenosti několika tehdejších avantgardních psychiatrických pracovišť a vlastně ani jim se nepodařilo plně předat štafetu další generaci.

Jaký by byl váš vzkaz tehdejším pacientům, dnes o třicet let starším – i těm současným, kteří dnes žijí v jiném světě a s trochu jinou psychiatrií?

Můj vzkaz boleslavskému klubu? To, že se nám podařilo přemostit dva břehy, na nichž jsme stáli – vy a my, vaši terapeuti – bylo životním setkáním, které pro nás a pro mne mnoho znamenalo a za něž jsem velmi vděčná. Váš úděl byl těžký a naše pozice obtížná, ale pomohlo nám prohlubování oboustranné důvěry, díky ochotě naslouchat jeden druhému a spolunést břemeno, které je těžší, než dočasně oslabený člověk sám unese.

Mnoho odborníků aktuálně usiluje o vytvoření optimálních podmínek pro péči

o zdravotně postižené – i o duševně nemocné – o její reformu. Dobře ale všichni víme, že bez vzájemnosti a důvěry ve vztazích mezi pacienty a jejich terapeuty by se veškeré úsilí minulo účinkem. Přijměte to také jako vzkaz přítomným a budoucím pacientům a zároveň podnět a předpoklad jejich smysluplné a účinné spolupráce s terapeutickým týmem.

Prozradte nám, prosím, ještě něco o své další činnosti – i té literární.

Vydala jsem tři knížky: první v částečné spolupráci se svým dlouholetým pacientem pod názvem „Zpráva odjinud“, druhou knížku povídek „Třikrát a dost“ a třetí knížku esejí o přítomné minulosti „V tichu“. O svých zkušenostech v průběhu mé aktivní psychoterapeutické práce jsem přednášela často na odborných konferencích, psychoterapeutické fakultě, seminářích apod., což asi přispělo k udělení Heverochovy medaile Psychiatrické společnosti ČLS JEP (Česká lékařská společnost J. E. Purkyně) v roce 2011. Velmi si toho vážím, právě tak jako loňského udělení stříbrné medaile Senátu, na němž mají velkou zásluhu moji bývalí pacienti, kteří opakovaně podávali návrhy na různá ocenění.

PO REVOLUCI

Jako v řadě dalších oblastí projevují se po roce 1989 snahy o radikální změny i v psychiatrii. (V čele generace mladších lékařů se objevují i ti, kdo začínali svoji pracovní kariéru právě v Kosmonosích.) V ČR opravdu vznikají některá moderní pracoviště, která usilují o komplexní léčbu zejména pacientů s diagnózou schizofrenie. Přichází pomoc ze Západu, z Holandska a Velké Británie. Nejde jen o konzultace, ale i o financování několika projektů. Od roku 1995 jsou vytvářeny základy komplexní péče v regionech Mladá Boleslav, Pardubice a Praha 11. V roce 1990

vzniká Fokus – sdružení pro péči o duševně nemocné, zaměřené na pracovní a sociální rehabilitaci dlouhodobě nemocných (dnešní Fokus ČR sdružuje celkem 10 regionálních organizací). Léčebna v Bohnicích nabízí propuštěným pacientům (prostřednictvím „dceřiné“ Nadace BONA) chráněné bydlení v 177 bytech „za plotem“ na Praze 8 od roku 1994. Rozšiřují se patientské kluby a organizace, později i sdružení rodičů. Na existenci klubů a podpoře následné péče se podílejí i některá lůžková zařízení. Jsou zakládána občanská sdružení podporující pacienty některých léčeben po jejich propuštění – například brněnský PRÁH.

Rozhodně jde o avantgardní změny, o „ostrovy pozitivní deviace“. Systém se ovšem nemění, těžiště péče zůstává v lůžkových zařízeních, v psychiatrických léčebnách.

Po tomto porevolučním vzepětí a finančních injekcích přichází stagnace a ještě později i změny k horšímu. Původní představa zakladatelů Fokusu o přibližně dvouleté rehabilitaci duševně nemocných a jejich následném návratu na trh práce se ukázala jako nereálná. Fokus a další poskytovatelé se sice snaží hledat nové formy pomoci svým klientům, ale neustále narážejí na nejrůznější bariéry. Spolupráce mezi zdravotní a sociální oblastí je nedostatečná, patientské organizace nejsou často schopné obstat v stále náročnějších podmínkách, reforma invalidních důchodů v roce 2010 zhoršuje existenční podmínky řady dlouhodobě duševně nemocných.

Stigmatizace psychiatrie a jejích pacientů se spíše zhoršuje a financování řadí českou psychiatrii na předposlední místo v Evropě. Celkové počty psychiatrických pacientů přitom narůstají, situace začíná být neúnosná a volání po změnách nikdo neslyší.

PŘEDĚL

S počátkem roku 2007 vstupuje v platnost zákon o sociálních službách. Duševně nemocným nepomáhá. Financování neziskových organizací je nadále nenárokové a individuální přiznávání příspěvků na péči výjimečné. Situace se dále zhoršuje a spokojen už není nikdo. Lékaři všech specializací, zdravotní personál, lidé v neziskovkách, rodiny nemocných i sami pacienti.

Obrat nastává až v době, kdy se ministrem zdravotnictví stává Leoš Heger, bývalý ředitel Fakultní nemocnice v Hradci Králové (s psychiatrickou klinikou s téměř 120 lůžky). Zároveň se objevuje možnost čerpání peněz na transformaci psychiatrie z evropských fondů. Začínají úvodní jednání s reprezentací oboru a na podzim roku 2012 je jmenována pracovní skupina pověřená zpracováním strategického materiálu.

Od posledního čísla Mostů roku 2012 se snažím ve svých textech celý proces i všechny jeho peripetie sledovat. „Strategie“ byla v závěru roku 2013 podepsána (již ministrem Holcátem) a po roce byli jmenováni i členové pracovních (implementačních) skupin. Celý proces schválení příslušných operačních programů sice není ze strany Bruselu ještě zcela dokončen, ale měla by to být už jen otázka času. Jen **původně ohlášená částka 6 miliard korun se snížila asi o čtvrtinu.**

Čeká nás už jen bezproblémová cesta k lepší péči a situaci duševně nemocných?

PROBLÉMY A RIZIKA

O takové možnosti velmi pochybuji. Pokud by, jak uvádějí poslední zprávy, měla polovina naposledy ohlášených 4,5 miliardy Kč připadnout na „investice“ a druhá na „vzdělávání“, nemohou tyto částky příliš pomoci. **Podle názoru zkušeného profesora Höschla je představa, že dvomiliardový příspěvek může změnit systém české psychiatrie,**

„Těžce nemocní bez sociálního zázemí a bez příjmu, bez schopnosti výdělečné činnosti (ale často s oprávněně přiznaným příspěvkem na péči) se ocitají v neregistrovaných ubytovnách v nedostatečných hygienických a stravovacích podmínkách v péči kadeřnic a prodavaček, které zajišťují podávání léků, bez skutečné sociální pomoci. Zprávy Kanceláře veřejného ochránce práv hovoří jasně.“

velmi naivní. (Řekl doslova: „Je to, jako když dá volovi třešeň.“)

Samozřejmě, pilotní projekty se v takovém finančním rozsahu realizovat mohou a tak se to také plánuje, prý by mělo jít o novou strukturu služeb ve třech regionech. Na MZ už byla zahájena činnost implementačních skupin podle jednotlivých základních oblastí určujících budoucí změny zdravotní péče, ale i život vážně duševně nemocných v komunitě. (O jejich činnosti více v příštím čísle.)

Pilotní projekty jistě ukáží zamýšlené změny ve světle života i praxe, ovšem už nyní je třeba, aby tvůrci budoucích změn měli na paměti, že reforma psychiatrie nemůže znamenat pouhé přidání Center duševního zdraví do sítě zařízení, ale změny daleko hlubší, zejména pro vážně nemocné pacienty. (Medicína je označuje jako SMI, zde mluvíme spíše o zdravotním postižení v různém stupni.)

Bude transformace systému znamenat zlepšení péče – a života – opravdu pro všechny psychiatrické pacienty? I o tom pochybuji.

O úhrady tzv. hotelových služeb, ze kterých nejsou zdravotní pojišťovny nijak nadšené, se vedou spory už skoro desetiletí, ale s poskytováním zdravotní péče jsou dnes spojeny. Se sociální péčí a pomocí ne. A tak pojišťovny odmítají v pobytových zařízeních úhrady za pacienty, kteří už „léčbu nepotřebují“. Bývalé psychiatrické léčebny je ze svých rozpočtů „neužívají“ a s důsledky se už nyní veřejnost seznamuje v médiích.

Tito **těžce nemocní bez sociálního zázemí a bez příjmu,** bez schopnosti výdělečné činnosti (ale často s oprávněně přiznaným příspěvkem na péči), **se ocitají v neregistrovaných ubytovnách** v nedostatečných hygienických a stravovacích podmínkách v péči kadeřnic a prodavaček, které zajišťují podávání léků, bez skutečné sociální pomoci. Zprávy Kanceláře veřejného ochránce práv hovoří jasně.

Pokud se o takové jednotlivce nepostarají ani zdravotní ani sociální systém, neskončíme nakonec u zjištění, že ve státních ústavech jim nepochybně bylo líp? Některé organizace požadují zpřísnění kontrol v psychiatrických nemocnicích, volají po ochraně pacientů a jejich lidských práv. Nenastávají dnes daleko horší problémy mimo tyto instituce?

Počátkem února jsem si na stránkách Kanceláře veřejného ochránce práv v únorové souhrnné zprávě o stavu péče v neregistrovaných zařízeních přečetla: „...ochránkyň předala informace o zařízení obvodnímu státnímu zastupitelství k posouzení, zda jednání zařízení nedosáhlo intenzity trestného činu.“ (závěr zprávy z návštěvy Domova na kopci v Červeném Újezdu s 20 % nesvéprávných klientů). ▣

VLÁDNÍ VÝBOR pro zdravotně postižené občany již pojednadvacáté slavnostně předal CENY NOVINÁŘŮM

TEXT: Jiří G. Souček | FOTO: Luděk Krušínský

Vládní výbor pro zdravotně postižené občany (VVZPO), jehož výkonným místopředsedou je ministr pro lidská práva, legislativu a rovné příležitosti Jiří Dienstbier, uspořádal v úterý 2. prosince v Lichtenštejnském paláci slavnostní večer k Mezinárodnímu dni osob se zdravotním postižením.

Vjeho průběhu byly vyhlášeny výsledky již **XXI. ročníku soutěže o Cenu Vládního výboru pro zdravotně postižené občany za publicistické práce zaměřené na problematiku zdravotního postižení**, které jsou udělovány od roku 1994. Za tu dobu prošlo soutěží více než 1200 publicistických děl. V letošním ročníku bylo hodnoceno 85 prací, které posuzovala nezávislá devítičlenná porota.

Oceněna byla díla, která nejhodnější a nejlepším způsobem upozorňují na problematiku zdravotního postižení. Hlavním měřítkem při jejich posuzování bylo tedy to, jak může přihlášená práce oslovit širokou veřejnost, seznámit ji s danou problematikou a pozitivně ovlivnit její přístup k lidem se zdravotním postižením.

Celkem bylo uděleno **15 cen**, a to ve **třech kategoriích** – tiskové, rozhlasové a televizní. Držitelům je předali **Jiří Dienstbier** (ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu a výkonný místopředseda VVZPO), **Michaela Marksová** (ministryně práce a sociálních věcí a místopředsedkyně VVZPO) a **Václav Krása** (předseda Ná-

rodní rady osob se zdravotním postižením ČR a místopředseda VVZPO).

Moderátorkou večera byla Jarmila Balážová. Do českého znakového jazyka tlumočily Marie Horáková a Zuzana Procházková a simultánní přepis mluvené řeči měl na starosti Tomáš Seidl.

Součástí programu bylo i hudební vystoupení skupiny Vega, která má ve svých řadách několik handicapovaných muzikantů.

„V SOUČASNÉ DOBĚ ŽIJE NA SVĚTĚ VÍCE NEŽ JEDNA MILIARDA OSOB S NĚJAKOU FORMOU ZDRAVOTNÍHO POSTIŽENÍ. PŘESTOŽE JSOU LIDÉ SE ZDRAVOTNÍM HANDICAPEM NEJVĚTŠÍ SVĚTOVOU MENŠINOU, ZŮSTÁVÁ TATO SKUPINA „NEVIDITELNÁ“ V HLAVNÍM PROUDU ROZVOJOVÝCH STRATEGIÍ A JEJICH PROCESŮ.“

MEZINÁRODNÍ DEN OSOB SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

Mezinárodní den osob se zdravotním postižením si připomínáme každoročně 3. prosince již od roku 1981, kdy byl Valným shromážděním Organizace spojených národů poprvé vyhlášen. Každoroční oslava Mezinárodního dne osob se zdravotním postižením si klade za cíl podporovat porozumění tematické zdravotního postižení. Rovněž se snaží zvýšit povědomí o přínosech, které integrace osob se zdravotním postižením přináší do všech aspektů politického, společenského, hospodářského a kulturního života.

V současné době žije na světě více než jedna miliarda osob s nějakou formou zdravotního postižení. Přestože jsou lidé se zdravotním handicapem největší světovou menšinou, zůstává tato skupina „neviditelná“ v hlavním proudu rozvojových strategií a jejich procesů.

Každý rok je v rámci Mezinárodního dne osob se zdravotním postižením stanoveno konkrétní téma, které určuje oblast, na niž má být zaměřena hlavní pozornost v příštím období. Aktuálně je to **„Udržitelný rozvoj: příslib technologie“**. Oslava Mezinárodního dne osob se zdravotním postižením tak může přispět k využití potenciálu technologie pro podporu začleňování a přístupnosti tak, aby byla zajištěna plná a rovnoprávná účast osob se zdravotním postižením ve společnosti a vytvořena budoucnost udržitelného rozvoje pro všechny. **▣**

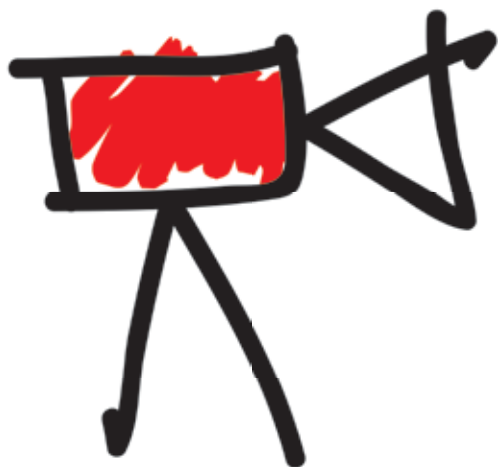
Velvyslanectví České republiky v Rakousku

UVEDLO OZVĚNY

MENTAL

POWER

FESTIVALU

TEXT: Patrik Henel | **FOTO:** Natálie Nová

Mezinárodní filmový festival (ne)herců s mentálním a kombinovaným postižením Mental Power Prague Film Festival překročil hranice našich jižních sousedů. Pod záštitou a za osobní účasti rakouského ministra práce a sociálních věcí **Rudolfa Hundstorfera** a bývalého českého premiéra a eurokomisaře **Vladimíra Špidly** se letos 19. února uskutečnily první **vídeňské ozvěny** tohoto na světě stále ojedinělého projektu. ▶

Součástí slavnostního večera, na kterém diváci zhlédli nejlepší filmy z festivalu a taneční vystoupení klientů Chráněné dílny sv. Prokop u červeného javoru, byla diskuse nad tématy „Umění jako prostředek vyjádření lidí s postižením“ a „Integrace lidí s postižením na trhu práce“. Diskuse se zúčastnili všichni pozvaní hosté, za Mental Power prezidenti festivalu **David Sychra** a **Patrik Henel** a předsedkyně spolku Hendaver **Gabriela Zdražilová**.

Ozvěny Mental Power, které každoročně navazují na třídní červnový festival v Praze, tradičně putují po celé České republice. Od září do května mohou diváci zhlédnout to nejlepší z uplynulého ročníku ve všech větších městech v ČR. V posledních letech MPPFF pronikl i na Slovensko, do Polska a letos započal svou novou etapu v Rakousku. ▣

Devátý ročník festivalu, jehož hlavním partnerem je Národní rada osob se zdravotním postižením ČR, se uskuteční 4. až 6. června 2015 v Praze v Divadle Palace.

Dole: Foto z minulého ročníku

STAŇTE SE JEDNÍM Z 1000!

**Napomozte v léčbě dětských
nádorů a leukémie!**

I minimální měsíční příspěvek
se stovkami dalších je **velkou
pomocí.**

stačí zadat jen trvalý příkaz:

číslo účtu: **47 85 02 093 / 0300**

variabilní symbol: **1000**

příspěvek od: **50 do 200 Kč / měsíc**

1000 STATEČNÝCH

Nadace „Národ dětem“ Klinika
dětské hematologie a onkologie
2. LF UK a FN Motol.

WWW.1000STATECNYCH.CZ

KONFERENCE INSPO 2015 s organizačními novinkami

TEXT: Jaroslav Winter | **FOTO:** Monika Jindrová

Na tři desítky přednášek čekají na účastníky konference INSPO (*Internet a informační systémy pro osoby se specifickými potřebami*), která se uskuteční 28. března v Kongresovém centru Praha. Dozvědí se na nich o různých způsobech využití informačních a komunikačních technologií ke zlepšení života lidí se zdravotním postižením. Lidé, kteří přijíždějí na konferenci opakovaně - a těch je většina, budou překvapeni řadou organizačních novinek.

Pořadající BMI sdružení poprvé ocení na základě hlasování publika nejlepší přednášky v každé ze sekcí částkou 5000 korun. Stejnou částkou bude oceněna také nejlepší expozice ve výstavní části. Ceny budou předány po skončení odpoledního jednání v sekcích, kdy se účastníci sejdou opět všichni v hlavním sále.

Zkrátka nepřijdou ani hlasující, dvacítka vylosovaných dostane flashdisk. Na rozdíl od minulých ročníků, kdy odpolední jednání probíhalo od 14 do 17 hodin s přestávkou uprostřed, takže někteří účastníci museli kvůli odjezdu vlaku odcházet předčasně, tentokrát poběží odpolední program bez přestávky do 16 hodin.

Jinak bude vypadat také vyhlásování výsledků literární soutěže **Internet a můj handicap**, které v minulosti zabíralo hodně času. Ceny budou tentokrát slavnostně předány na konferenci pouze prvním třem vítězům, ostatní je obdrží poštou. Zároveň budou promítnuty videoprofilů všech tří oceněných. Vítěznou trojici čeká 7000, 5000 a 3000 Kč od Ery.

Úplnou novinkou pak bude předání **Ceny Nadace Vodafone Rafael** za ICT inovace pro důstojnější život lidí se zdravotním postižením. Neziskovka, která ji získá, k ní zároveň dostane 300 000 korun.

Naopak už samozřejmostí, nikoliv novinkou je zajištění simultánního přepisu i tlumočení do znakového jazyka ve všech třech jednacích sálech a pořízení videozáznamů všech přednášek. ❧

Informace o programu konference i registrační formulář najdou zájemci na stránce <http://inspo.cz/inspo-2015>. Generálním partnerem konference je Nadace Vodafone, partnery jsou Autocont, Era a Teiresiás, mediálními partnery ČTK Protex a portál Helpnet.

„LIDÉ, KTEŘÍ PŘIJÍZDĚJÍ NA KONFERENCI OPAKOVANĚ - A TĚCH JE VĚTŠINA, BUDOU PŘEKVAPENI ŘADOU ORGANIZAČNÍCH NOVINEK.“

- 1** – Jednací sál bývá na konferenci zcela zaplněn, i letos se očekává kolem 350 účastníků.
- 2** – V rámci doprovodného programu představují organizace ve výstavní části svoje produkty a služby pro osoby s různým zdravotním postižením.
- 3** – Ohluchlí účastníci mohou sledovat přepis přednášek na plátně anebo na zapůjčených tabletech.
- 4** – Simultánní přepis zajišťují špičkoví přepisovatelé ČUN.

ALTECH

POMÁHÁME LIDEM PŘEKONÁVAT BARIÉRY

Máte potíže s chůzí po schodech?

**KVALITNÍ
ČESKÝ
VÝROBEK**

Nejlepší řešení přímo od výrobce!

**VOLEJTE ZDARMA
800 303 304**

www.ALTECH.cz

ALTECH, spol. s r.o.
Průmyslová 1146
Uherské Hradiště

*Obchodní zastoupení
ve všech krajích!*

SPORTOVAT může každý!

TEXT: Radka Svatošová | **FOTO:** archiv IFC

Pohyb v dnešní moderní době hraje čím dál důležitější roli v životě každého člověka. U lidí se zdravotním postižením má pravidelný pohyb a tělesná zdatnost zcela mimořádný význam. Přispívá zásadně nejen ke zvládnutí životně důležitých pohybů a úkonů, ale též k udržování a rozvíjení funkčních systémů organismu, formování psychických vlastností, volního úsilí, schopnosti koncentrace, zvládnání emocí, adaptace a kooperace, vyrovnávání se s konfliktními situacemi, kompenzaci pocitů méněcennosti, překonávání sociálních bariér, přijetí sociálních rolí a navazování nových kontaktů.

Toho jsou si velmi dobře vědomi zakladatelé pardubického Integračního Fitness Clubu (IFC) Ing. Ladislav Mazuch, úspěšný provozovatel dvou fitness center a výrobce profesionálních posilovacích strojů, a Bc. Tomáš Potůček, speciální pedagog a aktivní sportovec, který je po úrazu páteře již 15 let na vozíku.

Prvopočátkem všeho byla nabídka Ládi Mazucha, aby Tomáš Potůček začal cvičit v jeho OK Gym Dukla. Ten se po několikaměsíčním váhání rozhodl nabídku využít. Zpočátku se ve fitku cítil tak trochu nepatříčně, ale užaslé pohledy, kterými ho spolucvičící sledovali, postupem času ustávaly a Tomáš začal nabývat sebevědomí. Co se ale nezměnilo, bylo to, že neustále potřeboval asistenci, a to jak v obsluze strojů, tak v přesunech na ně.

To oba vedlo k myšlence založit Integrační Fitness Club, který zpřístupňuje zdravý životní styl spojený se sportem také lidem se zdravotním handicapem. V prostředí, ve kterém jsou stejné podmínky pro všechny bez rozdílu handicapu a které lidem se zdravotním postižením umožňuje maximální stupeň soběstačnosti a možnost seberealizace. A to ve smyslu, že jim zde není umožněno pouze sportovat ve skupině podobně postižených jedinců, ale na rozdíl od podobných doposud vybudovaných zařízení zde mohou lidé s postižením sportovat, setkávat se i s lidmi bez handicapu a smysluplně trávit svůj volný čas v přirozených podmínkách. V IFC se lidé s handicapem při tréninku denně setkávají například s hráči prvotřížového basketbalového klubu BK JIP Pardubice.

Neméně důležitou přidanou hodnotou IFC je možnost pravidelného setkávání „zdravých“ jedinců s lidmi, kteří se potýkají s nějakým handicapem a i přes tuto nepřízeň osudu se nevzdávají a snaží se být aktivní. Pravidelně zde například trénují hráči basketbalového klubu vozíčkářů Wheelchair Basket Studánka Pardubice a hráči sladce hokejového týmu SHK Mustangové Pardubice. Toto vede mnohé ke změně v hierarchii jejich hodnot, k jinému úhlu pohledu na osoby s postižením a zvýšenému sociálnímu citění.

Posilovací stroje ve fitness centrech nejsou pro cvičení lidí s tělesným handicapem přizpůsobené, a tak Ladislav Mazuch a Tomáš Potůček spojili své bohaté zkušenosti a pro IFC vyvinuli zcela novou řadu unikátních profesionálních posilovacích strojů, které umožňují plnohodnotný trénink i lidem na vozíku. Tyto stroje jsou v dnešní době stále zdokonalovány a pravidelně je jejich portfolio rozšiřované.

Také kardiozóna IFC je vybavena stroji, které umožní aerobní trénink i vozíčkářům, konkrétně

profesionálním veslařským trenažérem a strojem Krancycle, jenž je obdobou spinningu na horní část trupu. „Bezbariérovou“ konstrukci má také sezení vlastní výroby před klubem, kde se lidé před a po tréninku setkávají u kávy či něčeho dobrého z baru.

„INTEGRAČNÍ FITNESS CLUB ZPŘÍSTUPŇUJE ZDRAVÝ ŽIVOTNÍ STYL SPOJENÝ SE SPORTEM TAKÉ LIDEM SE ZDRAVOTNÍM HANDICAPEM. V TOMTO PROSTŘEDÍ JSOU STEJNÉ PODMÍNKY PRO VŠECHNY BEZ ROZDÍLU HANDICAPU A LIDEM SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM JE UMOŽNĚN MAXIMÁLNÍ STUPEŇ SOBĚSTAČNOSTI A MOŽNOST SEBEREALIZACE.“

Vývoj nových strojů a vybavení IFC byly a stále jsou značně nákladné, a tak je velkou pomocí vstřícný přístup Magistrátu města Pardubice, který Integrační Fitness Club podpořil z programu podpory sportu a bezbariérovosti. Dále by provozovatelé IFC rádi ve spolupráci s pardubickou radnicí rozšířili své služby sportovcům směrem ven zbudováním workoutového hřiště přímo před klubem. Workout má opět jedinečnou konstrukci, která umožňuje cvičení s vahou vlastního těla i lidem na vozíku. ▣

RODINNÉ BYDLENÍ v komunitě pro zdravotně postižené a opatrovníky

TEXT a FOTO: Lenka Vanclová

Jmenuji se Lenka Vanclová a jsem maminkou těžce tělesně postižené Lucie, která se narodila v květnu 1989 předčasně v 30. týdnu těhotenství. Druhý den po porodu měla zástavu srdíčka a výsledkem byla DMO kvadruparéza (ochrnutí všech čtyř končetin). Od té doby jsem si začala naplno uvědomovat a vnímat lidi okolo nás, ale i to, co bude dál.

Pro rozvedenou matku pečující o zdravotně postižené dítě to bylo opravdu moc těžké období ve více směrech.

Přišla otázka, jak to všechno zvládneme a jaká asi bude budoucnost mé dcery... Strávily jsme mnoho času v léčebných zařízeních s rehabilitací, několik pobytů v nemocnici, kde Lucie podstoupila oční i ortopedické operace. Bylo to velice těžké, bolestivé období plné slz s poznáním mnoha lidí s podobným osudem. Rozhodla jsem se po dlouhodobě získaných osobních zkušenostech v sociální oblasti vzít život svůj a svojí dcery do vlastních rukou. Stala jsem se zakladatelkou a předsedkyní spolku Zrnko naděje ze Semil, které vzniklo v roce 2008 s hlavním

cílem vytvořit komunitní bydlení v rodinné formě pro lidi s podobným osudem pod správou nestátní neziskové organizace (NNO).

V roce 2004 jsem zakoupila prostřednictvím úvěru nemovitost, která prošla rekonstrukcí na bezbariérovou. Platný územní plán Semil se v této době našemu domu o pár metrů vyhýbal, konkrétně silniční přeložka. Proběhla veškerá stavební povolení bez omezení a následně i kolaudace domu. Život běžel v dobrém i zlém až do roku 2006, kdy se změnil zákon o sociálních službách. Patřím k rodičům, kteří upřednostňují domácí rodinnou péči před ústavním umístěním, a tak jsem byla ráda, že vznik příspěvku na péči umožní lidem svobodně se rozhodnout,

komu za služby zaplatí nebo zda budou pečovat sami s využitím sousedské výpomoci nebo služeb. Vníkala jsem i druhou možnost - ústavní umístění, zde přišla změna ve financování - určitý finanční škrť pro mnoho poskytovatelů sociálních služeb.

Začala jsem více než kdy dříve přemýšlet o tom, že tato situace časem povede k zániku některých již fungujících zařízení, ale i o tom, kam se jednoho dne bude umisťovat tak velký počet zdravotně postižených. Přemýšlela jsem i o opatrovnících, kteří pečují doma, jak asi plánují zajistit budoucnost svým zdravotně postiženým dětem, až to nebudou zvládat nebo zemřou.

Nastala doba neznáma, kdy klienti využívající pobyt v zařízeních poskytovatelů sociálních služeb nevěděli, jaký to bude mít pro všechny dopad. Kolik se bude platit a jaké mají lidé možnosti své svobodné volby s využitím příspěvku na péči. Byl to i střet s realitou, chaosem, neporozuměním, prosazováním svobodného rozhodnutí lidí se zdravotním postižením a jejich opatrovníků.

A proč vlastně došlo ke změně zákona v sociální oblasti? Pokud se někdo domní-

val, že to zkvalitní služby lidem potřebným, tak to asi určitě ne. Stalo se tak z prostého a jediného důvodu, aby se ušetřilo ze státní pokladny. Dříve státní platil na klienta ústavu v průměru zhruba 250 000 korun ročně.

názor rodiče využívajícího službu, která je zaměřena na děti a dospívající mládež se zdravotním postižením, začal ucelovat k rozhodnému kroku. Vnímala jsem naplno, co jsme Lucka i já musely a musíme snášet. Pa-

SPOLEČNOU MYŠLENKOU RODIČŮ A JEDINCŮ SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM JE:

**„Jak bude žít naše zdravotně
postižené dítě, až zde jednou nebudeme?“**

**„Jak budu žít já, kdo se o mne postará,
až zde rodiče nebudou?“**

Změnou zákona v sociální oblasti po vzniku příspěvku na péči to stát stojí v průměru 60 000 Kč na osobu ročně. Všichni víme, že i nyní probíhají další škrtky, přehodnocování zdravotního stavu lidí, při němž byl v mnoha případech příspěvek snížen nebo zamítnut.

Konec roku 2007 byl pro mne jako „matku“ opravu na hraně. V průběhu let se můj

matuji si průběh cesty domů z Liberce v lednu 2008, kdy jsem s okamžitou platností ukončila smlouvu o ubytování a službách. Ve škole jsem domluvila individuální výuku pro dokončení školního roku, jednou v týdnu dojíždění do Liberce. Nejsem si jistá, zda Lucka chápala, že už se sem nikdy nevrátí jako klient, ale během cesty mně začala vyprávět věci, o kte-

rých nikdy předtím nemluvila otevřeně. V krku jsem měla sevřený pocit, po tvářích mně tekly slzy a v srdci jsem měla pocit bezmocnosti, který dcera prožívala delší čas.

Lucka tedy zůstala nastálo doma v klidu, ale neřešilo to budoucnost, kdo by se o ní postaral, kdyby se se mnou něco stalo, ústavní umístění jsem nadobro zamítla. Oslovila jsem několik přátel, kteří se stali zakládajícími členy občanského sdružení s hlavním cílem vytvořit společné bydlení v komunitě atd. Od 2. června 2008 je „Zrnko naděje“, občanské sdružení, evidováno u Ministerstva vnitra ČR pod evidenčním číslem VS/1-1/71 846/08-R s přiděleným IČO 22733817. Zde začíná cesta pro budoucnost lidí s podobným osudem.

Název organizace byl částečně odvozen od filmu Nekonečný příběh, v němž princezna z říše fantazie stojí ve tmě s posledním **zrnkem** svého království na dlani a mluví s chlapcem, kterému musí dojít, že svou vírou v sebe může zachránit království fantazie, kde pak pokračuje nikdy nekončící příběh. **Naděje** je význam slova, který nosí v sobě mnohý z nás. **„Zrnko“ je víra ve svou osobu a budoucnost, „naděje“ nese význam slova.**

Od začátku bylo jasné, že realizace hlavního cíle občanského sdružení nebude jednoduchá vzhledem k rodinné formě, která není u nás veřejnosti až tak známa. A sice rodinná forma v komunitě, kterou by někdo realizoval nezištně pro lidi s těžším zdravotním postižením. V ČR veřejnost zná pouze ústavní péči, příspěvkové organizace a občanská sdružení, která jsou vedena jako poskytovatel sociálních služeb.

Sepsala jsem návrh projektu z dostupných informací, které jsem získala v předchozích letech: financování z rozpočtu ČR a sociálního fondu EU, zakoupení vhodné nemovitosti, možnosti úvěru, financování vzdělávacích programů, rady od právníků, od občanských sdružení (volnočasové aktivity). Několikastránkový dokument obdrželi v roce 2008 členové sociální komise a semilští radní, návrh projektu všichni vzali na vědomí. A tak hlavní cíl komunitního bydlení v rodinné formě se dostal na start plánované realizace.

PROJEKT RODINNÉHO BYDLENÍ V KOMUNITĚ POD SPRÁVOU NNO ZRNKO NADĚJE

Náš rodinný dům plánuji přenechat své dospělé dceři, která je upoutána na invalidním vozíku, a lidem s podobným osudem odkázaným na celkovou pomoc druhé osoby. Pro čtyři obyvatele by stačila malá úprava v domě, ale v případě 10 zájemců by musela vzniknout přístavba nebo by dům musel být prodán a projekt realizován jinde. ➤

Spolek Zrnko naděje není poskytovatelem sociálních služeb a *nikdy se jím nestane*, aby bylo možné udržet nejlevnější formu rodinného bydlení v komunitě. Zřizovateli nebudou kraj ani obec a nebude zde správa. Vlastníkem domu bude NNO a dá ho k užívání lidem potřebným, bude zajišťovat dohled a volnočasové aktivity. Uživatelé domu si budou sestavovat program dnů dle svého rozhodnutí, rovným dílem se budou dělit o náklady na provoz domu, ale i o financování běžné domácnosti se stravováním. Potřebné služby lidem se zdravotním postižením zajistí opatrovníci, sousedská

státu. Všichni tvrdě vnímáme úpadek v sociálním systému, pokud jde o financování, a ne každý má nebo bude mít dostatek prostředků na zajištění kvalitní péče pro sebe nebo své blízké. Máme zde jak zdravotně postižené, o které pečují opatrovníci doma, tak zdravotně postižené žijící v ústavech. V současnosti probíhá transformace velkokapacitní ústavní služby pro lidi s postižením na bydlení a podporu v běžném prostředí. Lidé s handicapem budou přecházet z velkých ústavů do bytů či rodinných domů v běžné zástavbě a budou žít způsobem života obvyklým u jejich vrs-

a rozhodla o pozastavení projektu komunitního bydlení, než se vyřeší, jak to s novým územním plánem bude.

Ukutečnila se dlouhá úřední cesta, během níž budoucí investor stavby, Liberecký kraj, vydal vyjádření, že se stavba silniční přeložky neplánuje ani projekčně, a následovně se vzdal předkupního práva na nemovitost a pozemky s výmazem na listu vlastnictví. Investor tak učinil proto, aby nemovitost mohlo odkoupit město. To však zamítlo i opakovanou žádost o odkoupení či směnu nemovitosti. Během let se případem zabývalo hodně úředníků na kompetentních místech, například i Policie ČR a Ministerstvo vnitra, které se vyjádřilo, že na straně města Semily došlo k pochybení v případě žádosti, kterou jsem podala ohledně územního plánu. Byla totiž podána před odsouhlasením ÚP. Nikdo z vedení města se neomluvil a ani nedošlo k nápravě.

Osobně chápu důležitost územního plánu, ale nechápu posunutí o pár metrů přes náš dům, když se vůbec neplánuje realizace silniční přeložky (předchozí ÚP se našemu domu vyhýbal). Pokud už vedení města potřebovalo ÚP takto změnit, tak by podle mého názoru nemělo bránit realizaci našeho projektu. V Semilech již v předchozích letech bylo na základě změny v ÚP odkoupeno několik nemovitostí, a to nikdo z vlastníků nemovitostí ani neměl takový cíl jako NNO.

V dubnu 2013 jsem podala návrh na změnu územního plánu týkající se přepracování silniční přeložky II/289 na stávající silniční dopravu a na zrušení stavební uzávěry v Jílovecké ulici. Město se k návrhům na přepracování ÚP od všech 44 žadatelů mělo vyjádřit nejpozději do 6. prosince 2014. Na podzim se však konaly volby a doposud vládnoucí politickou stranu nahradilo nové jiné vedení. Předání úřadu nejspíš zapříčinilo to, že k návrhům na přepracování ÚP se nové vedení ještě nevyjádřilo. Mělo by se tak stát letos. Mohu jen odhadovat, jaké bude pokračování ohledně ÚP, ale dořešení určitě bude ještě trvat. A jak dlouho? Tak to opravdu nevím... Jediné, co vím, je, že využiji všech dostupných možností pro jednání s městem.

Ať už se za ty roky stalo cokoliv, jak v dobrém či zlém, tak hlavní cíl Zrnka naděje je prozatím pozastaven. Stále hledáme podobně smýšlející lidi, hledáme zájemce o komunitní bydlení, ale i lidi, kteří nám podají pomocnou ruku pro realizaci ať už na jiném místě v Semilech nebo někde jinde, kde bude i zájem ze strany města či vesnice ke spolupráci s NNO Zrnko naděje. Více na webových stránkách <http://jedeme-bez-barier.webnode.cz/> rubrika Rodinné bydlení – Etapy průběhu. ❏

„Od začátku bylo jasné, že realizace hlavního cíle občanského sdružení nebude jednoduchá vzhledem k rodinné formě, která není u nás veřejnosti až tak známa. A sice rodinná forma v komunitě, kterou by někdo realizoval nezištně pro lidi s těžším zdravotním postižením.“

výpomoc nebo dle potřeby a zájmu si společně bydlící komunity sjednají placené služby od poskytovatele sociálních služeb.

Takto sestavený návrh společného bydlení umožňuje lidem se zdravotním postižením svobodně si zvolit, kdo o ně bude pečovat a s kým budou bydlet ve společné domácnosti, kde na vše dohlíží NNO a opatrovníci. Samostatnost, rovnoprávnost, přátelství, rodina, komunita, místo, kam patříte. Každý bude jistě souhlasit s tím, že naplnění těchto slov je důležité pro každého člověka, s postižením i bez.

Nikdy jsem netvrdila, že tento návrh rodinné formy v komunitě je jediný správný. Jsou zde lidé se zdravotním postižením, kteří opravdu a nutně potřebují odbornou péči ve speciálním zařízení. Projekt oslovuje jen určité procento lidí, které je ochotno si vzájemně pomoci a nesouhlasí s tím, co je dnes nabízeno jako jediná možnost při výběru zajištění své osoby nebo svých blízkých se zdravotním postižením. Jde o komunitní bydlení v rodinné formě pod správou NNO pro lidi se zdravotním postižením a jejich opatrovníky, kteří mohou bydlet spolu nebo odděleně.

Říká se, že člověk může věřit jen sám sobě, avšak bez pomoci blízkých - rodiny a dobrých přátel, by člověk odkázaný na celkovou pomoc druhé osoby nepřežil. Osobně jsem jako matka ztratila důvěru v kvalitní zajištění budoucnosti pro všechny lidi se zdravotním postižením ze strany

tevníků. Pokud se však podíváte blíže, zjistíte, že se již nyní začleňují převážně lidé s lehčím zdravotním postižením. Prozatím jsem se nikde nedočela, že by se řešilo začleňování lidí se zdravotním postižením, kteří jsou odkázáni na celkovou pomoc druhé osoby. Kladu si otázku, jaké umístění transformace připravuje pro tyto lidi.

CO BYLO VYTVOŘENO PRO DOSAŽENÍ HLAVNÍHO CÍLE

Sídlo Zrnka naděje se od vzniku v roce 2008 nachází v našem rodinném bezbariérovém domě, kde jsem vyčlenila prostory pro pravidelné čtvrtěční setkávání členů o.s. Pořádáme výlety, volnočasové aktivity, akce vnitřní i veřejné. Vedle domu jsem si pronajala městský pozemek a upravila terén na bezbariérový, s posezením a sociálním zájemem, které má celoroční společenské využití. Dalšími projekty našeho sdružení jsou Infolisty Zrnka, sociálně terapeutický program, sklářská dílna nebo projekt zaměřený na mapování bezbariérového přístupu na výletech a v městě Semily Jedeme bez bariér.

CO BRZÍ REALIZACI

Veřejnosti byl v létě 2009 předložen koncept změny územního plánu Semil, kde se navržená silniční přeložka posunula o pár metrů přímo přes náš dům, a stal se z něj tak objekt k demolici. Pozastavila jsem kvůli tomu další plánované rekonstrukce

MAPOVÁNÍ bezbariérovosti města Louny

TEXT: Ivana Makariusová | FOTO: Petr Vyšohlíd

Městské informační centrum v Lounech ve spolupráci s Úřadem práce vytvořilo nové pracovní místo pro mapování bezbariérovosti objektů veřejné správy a občanské vybavenosti na katastrálním území města Loun. Od ledna 2015 se projekt začíná plně realizovat v terénu, tj. v centru města.

Autorka článku Ing. Ivana Makariusová, která mapování provádí, si na vlastní kůži vyzkoušela, jaký je svět z výšky 130 centimetrů a jaké to je pohybovat se na vozíčku po městě Louny.

Velkou inspirací pro vedoucí informačního centra Blanku Tomáškovou byli samotní lidé. V první řadě občané města Loun, ale i turisté a hlavně sportovci, kteří do města každoročně přijíždějí na závody evropských parametrů. V neposlední řadě lidé, kteří by se zde rádi usadili a žili.

Pozici „terénní technický pracovník“ bude zastávat proškolený pracovník se stavebně-technickými znalostmi, který byl vybrán na základě výběrového řízení. Bude jím stavačka a maminka v jedné osobě Ivana Makariusová, která má zkušenosti nejen ze stavební praxe, ale i jako

rodič s malým dítětem překonávající bariéry ve městě.

Mapování jednotlivých objektů je založeno na přesných výměrách a informacích zejména u vstupů do objektů, vnitřních průchozích prostor, sociálních zařízení a všech ostatních souvisejících prostor s možností volného pohybu návštěvníka se sníženou mobilitou. Mapování bude dále doplněno popisem a fotodokumentací. Cílem je předat přesné informace lidem, kteří je potřebují, aby mohli s nejlepší znalostí svých schopností a potřeb sami rozhodnout, zda se mohou do toho či onoho objektu vypravit, případně jakou

míru dopomoci budou při překonávání bariér potřebovat. Cílovou skupinou pro mapování bezbariérovosti nejsou jen lidé s tělesným postižením, ale i senioři a rodiče s malými dětmi.

Výstupem měření bezbariérovosti bude v tištěné podobě katalog „Atlas přístupnosti objektů ve městě Louny“ s vloženou mapou a fotodokumentací, kde budou jednotlivé objekty vyznačeny a popsány. Popis jednotlivých budov bude dále doplněn o piktogramy informující o základních oblastech přístupnosti. Katalog bude ke zhlédnutí i na internetových stránkách městského informačního centra. ▣

Společnost SENIOR FITNES pomáhá seniorům i handicapovaným

TEXT: Dita Horochovská | FOTO: archiv Dity Horochovské

Jmenuji se Dita Horochovská, je mi 26 let a jsem kvadruplegička. I přes svůj handicap jsem měla možnost díky zázemí v rodině a díky okolí vystudovat střední školu podnikatelskou v Náchodě, odkud pocházím a kde jsem žila se svými rodiči. Po střední škole jsem dostala nabídku pracovat v jednom pražském sdružení jako lektorka hlasových technologií v kurzech pro handicapované. Tuto práci jsem dělala čtyři roky, velice mě bavila a naplňovala už proto, že jsem mohla pomáhat lidem, kteří měli podobný handicap jako já, pracovat na počítači bez pomoci druhé osoby a tím získat jistou samostatnost a soukromí. V mojí situaci není mnoho příležitostí, kdy bych mohla někomu pomoci, a proto jsem si této práce vážila.

Díky tomuto zaměstnání jsem se seznámila s kolegou Lukášem Srbou, který pracoval jako administrativní pracovník a zároveň působil ve funkci šéfa lektorů. S končícími kurzy se začalo sdružení zabývat jinými činnostmi v podobě poskytování sociálních služeb, v nichž jsme oba neviděli svou budoucnost, a proto jsme se rozhodli hledat pracovní příležitosti tam, kde bychom mohli pomáhat handicapovaným a také seniorům.

Naskytla se nám možnost pracovat v občanském sdružení Senior fitness, které se zabývá různými aktivitami pro seniory a také zajišťováním kompenzačních pomůcek a zdravotnických potřeb. Oba máme pracovní a já nadto bohaté životní zkušenosti s posledně zmíněnou aktivitou, takže jsme se této činnosti začali věnovat. Prostřednictvím občanského sdružení Senior fitness zprostředkováváme prodej a pronájem nových nebo repasovaných kompenzačních pomůcek a zdravotnických potřeb. Zájemcům pomůžeme i s vyplněním poukazů pro pojišťovny a poskytneme jim

bezplatné poradenství. Zajišťujeme servis po celé republice, a to i u pomůcek, které nebyly zakoupeny přes nás. Mezi handicapovanými je o tyto služby velký zájem. V praxi to vypadá tak, že nás klienti kontaktují, sdělí nám svůj problém a naši servisní technici vyhodnotí, jestli je možné pomůcku opravit přímo u klienta doma na počkání, nebo jestli bude nutné pomůcku odvézt až k nám do dílny. Klientovi také zapůjčíme po dobu opravy náhradní pomůcku, která bude splňovat všechny jeho požadavky.

V pomoci handicapovaným a seniorům vidíme já i Lukáš smysl a oba nás tato aktivita naplňuje. Spokojenost našich klientů je pro nás samozřejmostí. ☒

KONTAKTY SENIOR FITNES

Stamicova 1968/21 | 162 00 Praha 6

MOB.: 777 131 114 | 605 700 045

WEB: www.pomuckyaservis.cz

E-MAIL: admin@pomuckyaservis.cz

www.kontopomoci.cz

I vy můžete
pomocť lidem
se zdravotním
postižením!

JAN POVÝŠIL
bronzový medailista
z paralympijských her v Londýně

I vy můžete pomocť lidem se zdravotním postižením!

Trvalý příkaz

Zadejte obvyklým způsobem trvalý příkaz k úhradě na účet č. 248896031/0300.

Zvolte libovolnou částku, alespoň 50 Kč, kterou budete pravidelně měsíčně přispívat na sbírkový účet NRZP ČR.

Jednorázový příspěvek

Zadejte obvyklým způsobem příkaz k úhradě na účet č. 248896031/0300.

Zvolte libovolnou částku, alespoň 50 Kč, kterou přispějete na sbírkový účet NRZP ČR.

Sejf

Stáhněte si zdarma na Appstore nebo Google Play aplikaci SEJF, zaregistrujte se a pouhými 4 kliknutími přispějte na sbírkový účet NRZP ČR. Více informací na www.sejf.cz.

CHCETE ZDARMA DOSTÁVAT MOSTY Časopis pro integraci PŘÍMO DO POŠTOVNÍ SCHRÁNKY?

1 Napište na adresu NRZP ČR, Partyzánská 7, 170 00 Praha 7 nebo na e-mail m.dvorak@nrzp.cz.

2 Ve své objednávce uveďte kontaktní adresu, na kterou ho chcete posílat, a souhlas s jeho zasíláním.

3 Časopis vychází pětkrát ročně, bude Vám zasílán zdarma prostřednictvím České pošty, s.p.

Nabídka platí pro osoby se zdravotním postižením, jejich rodinné příslušníky a organizace osob se zdravotním postižením a je platná pro rok 2015.

MOSTY Časopis pro integraci

1. číslo 2015 | 16. ročník
vychází 27. února 2015

VYDAVATEL:

NÁRODNÍ RADA OSOB SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM ČR
Partyzánská 1/7, 170 00 Praha 7
tel.: +420 266 753 421
e-mail: nrzp@nrzp.cz
web: www.nrzp.cz
IČ 70856478

REDAKCE ČASOPISU:

Mgr. MICHAL DVOŘÁK
tel.: +420 266 753 433
e-mail: m.dvorak@nrzp.cz
Mgr. JAN KHOLL
e-mail: kholl@seznam.cz

REDAKČNÍ RADA:

Mgr. VÁCLAV KRÁSA
e-mail: v.krasa@nrzp.cz
Ing. PATRIK NACHER
e-mail: patrik.nacher@seznam.cz
JUDr. JAN HUTAŘ
e-mail: j.hutar@nrzp.cz
Mgr. MICHAL DVOŘÁK
e-mail: m.dvorak@nrzp.cz

TISK: Studio Element s.r.o.

GRAFICKÁ ÚPRAVA:

Miriám Naháčová

ILUSTRAČNÍ FOTO NA OBÁLCE:

Petr Vyšehlid: Ing. Ivana Makariusová
mapuje přístupnost objektů ve městě Louny

Vydávání povoleno Ministerstvem kultury ČR,
zapsáno do evidence periodického tisku
pod číslem MK ČR E 13338
Vydáváno za finanční podpory
Úřadu vlády České republiky

ISSN 1805-9562

NEPRODEJNÉ

Zveřejněné názory nemusejí být v souladu
s míněním redakce, ručí za ně autoři článků.

příští číslo vychází v dubnu 2015

NÁRODNÍ RADA OSOB SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM ČR je organizací s celostátní působností. Základním cílem její činnosti je obhajoba, prosazování a naplňování práv, zájmů a potřeb osob se zdravotním postižením, a to bez ohledu na druh, věk a rozsah zdravotního postižení.

PARTNEŘI ČASOPISU

ÚŘAD VLÁDY ČR

NAKLADATELSTVÍ UMÚN

**Moderní výrobní podnik
s nadpoloviční většinou pracovníků
se zdravotním postižením**

- **Výroba reklamních osvěžovačů vzduchu vyráběných na zakázku.**
- **Prodej a potisk reklamních a dárkových předmětů**
- **Výroba osvěžovačů vzduchu značky Edova aromaterapie**
- **Kompletovací práce**
jednoduché kompletování - balení, počítání
vlepování - skládání - vkládání - sešívání
a jiné technologicky nenáročné pracovní operace.
polygrafická výroba
V případě dlouhodobé spolupráce možnost investic do potřebných technologií.
Vlastní logistika - skříňové dodávky i valník do 3,5 t
- **Zámečnické práce, strojní a zámečnická výroba**

Výroba z nerezových ocelí, nerezové výrobky pro potravinářský průmysl.
Výroba ocelových konstrukcí a průmyslových aplikací, dopravní systémy.
Kusové obrábění kovů.
Opravy průmyslových zařízení.
Svařování ocelí, nerezů a hliníku, svařence až do 2,5 t
a další...

www.montgroup.cz

Kompletovací práce - zámečnická a strojní výroba - logistika
PRODEJ A POTISK REKLAMNÍCH PŘEDMĚTŮ
Prodej a potisk reklamních a dárkových předmětů
REKLAMNÍ AROMATICKÉ VISÁČKY

Společnost Mont Group, s. r. o., je firmou, která dlouhodobě zaměstnává nadpoloviční většinu zdravotně znevýhodněných a postižených občanů. Zaměstnávat více jak 7 desítek zdravotně postižených pracovníků nám umožňuje zejména stěžejní výrobní program výroby reklamních a komerčních osvěžovačů vzduchu a kompletovací práce.

Lidé s postižením mají stejná práva i povinnosti, včetně práva na práci, jako lidé bez postižení

METROPOLITNÍ UNIVERZITA PRAHA ŠKOLA BEZ BARIÉR

STUDIUM PRO OSOBY
S POHYBOVÝM
POSTIŽENÍM

Absolvent MUP
David Drahonínský

Stříbro v lukostřelbě
Paralympiáda Londýn 2012

www.mup.cz

